

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam

167. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi július 26

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai széküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Dunamedence

Köszöntik egymást, ismeretlenül... ott künn a tengeren. Hajók, ha találkoznak. Így valahogy énekelte a költő. Köszöntik egymást és zászlójelekkel vigyáznak egymásra, egymásnak utjára, talán messze is egymástól, mégis kicserélik barátságos, kölcsönös jelbeszédüket. A nyílt tengernek nyílt és más törvényei vannak, mint a szárazföldnek, ahol...

Ahol nem hajók és nem ismeretlenek, de népek és országok s ismerősen, sőt a nem barátságos érzület nagyon is kihegyezett jólismertségével élnek s nem is haladhatnak el egymás mellett.

Európa nagy államainak nagy államférfiai egyre sürűbben szólaltatják meg felelősségük hangját s a tanácstalan és zavaros érdeklődés kakofóniáját egyre inkább felváltja a komoly törődés és a tanácsnyújtó akarát összbbsítmelődő melódiája. A Palazzo Venezia, a Quai d'Orsay s a themseparti alsóház már sok történelmet látott ablakai mögött egyre sürűbben röppen el a kissé diszkvalifikált, kissé kellemetlen, de kissé lelkiismeretet is nyugtalanító szócska: Dunamedence.

Egyik helyen így, a másikon úgy, harmadikon amugy látják s bírálják el a kibontakozást, szintézis és a módus vivendi útját. Még nem vagyunk az ajtó előtt. De már látni a cél közeli toronygombját. És csak a vak nem veszi észre, hogy abban a percben, amikor a négyhatalmi paktum alatt megsercent a négyes aláírás tollvonása, Európa hatalmainak, relativ nyugalmi pontra jutva, egyszerre szemük elé fontosult a középeurópai zür. S a szemekbe tóduló zavaros vonásokat csak élesebb és jelentősebb rajzolta ki az a másik paktum, amelyet a keleti államok láncolata kötött Szovjetországgal. Maradt ugyanis paktumtalanul Németország és maradt rendezetlenül a felpaktumos Dunamedence. És az első társtalan társasága még jobban aláhuzta az utóbbi fontosságát: módus vivendit kell teremteni Középeurópában.

A párisi sajtóban, s onnan a világsajtóban, rendületlenül tartja magát az a szenzációs hír, hogy Csehszlovákia miniszterelnökét és Magyarország miniszterelnökét, a dunai népek két legérdekesebb s legexponáltabb államférfiát, az olasz-francia barátság első bráiban, Dollfuss londoni sikere, Gömbös berlini útja, az olasz-jugoszláv viszony enyhítése és az olasz-román közeledés első napjaiban — hosszas diplomáciai előkészületek és tárgyalások után — a jövő héten összehozza a Palazzo Venezia. A Középeurópában legjobban érdekelt olasz nagyhatalom. S a Corriera della Sera olasz kormánykörökből arról értesül, hogy Gömbös római útja „véget fog vetni a középeurópai államok közti feszültségnek, mert olyan alapot dolgoztak ki a tárgyalásra, mely lehetővé teszi Ausztria és Magyarország számára, hogy igazi békeatmoszférában éljenek együtt s kisanattal”, melynek tutora Róma barátja, Páris.

Valami készül Középeurópában. Ha tényleg egy olyan atmoszféra keletkezik, amely igazi békés együttélést válthat valóságát, egyforma öröme lesz a Páris-védte kisántant és a Róma-védte másik két dunai ország népeinek.

Mi, kisebbségi magyarok, szívesen könyveljük el ezt a jelenséget, még akkor is, ha történetesen a világsajtó előre ivott voina a medve bőrére. Mert a mi meggyőződésünk ezert a jövő útja csak a zöldasztalon át vezet. S a Benes-Gömbös találkozást mi a népmilliók érdekében való időszerű szükségességnek tartjuk és fogjuk tartani akkor is, ha a világsajtó történetesen megint elfeledkezne rólunk. Az európai módus vivendi útja a minél sürűbb találkozás és megbeszélések őszinte és becsületos egyenességén keresztül teremthető meg csupán.

Es erre a módus vivendire öt ország népeinek nagyobb szükségük van, mint az ismeretlen másik köszöntésére a tengeren, — hajóknak, ha találkoznak.

Ha most nem is történik semmi, ennek örölmek az idő malmai.

Megalakult az erdélyi és bánáti kereskedők egységes szervezete

Külön jogvédő irodát létesítenek Bukarestben

Brassó, július 25.

Vasárnap délelőtt 10 órakor jlték össze Brassóban az erdélyi és bánáti kereskedelmi egyesületek és szövetségek vezetői, hogy döntsének a kereskedelem legaktuálisabb sérelmeiről és főleg, hogy egy hatalmas tartományi szervezet alapjait megvessék.

A brassói gyűlésen megjelentek az erdélyi és bánáti kereskedmi testületek vidégi tagozatainak vezetői, továbbá Fried János dr., a szervezet elnöke, a Kiskereskedők Országos Szövetségének delegáltjai, a brassói szász kereskedők Handelsgrámiumának vezetői, valamint a Sfatul Negustoresc bukaresti központjának egy megbízottja, aki azonban csak megfigyelőként vett részt az erdélyi kereskedelem vezetőinek ülésén.

Az ipar és kereskedelmi kamara kistermében tartott országos vezetőségi ülésen, amelyen Barabás Béla dr., a kiskereskedők szövetségének egyik tagelnöke elnököl, elsősorban az összes szervezetek fuziójának kérdését vitatták meg. Az erdélyi kereskedelemnek ugyanis régi hiánya, hogy a néha egzisztenciát befolyásoló harcot külön frontokon kell megvitatniok, ahelyett, hogy együvé tömörülve küzdenének jogaikért.

Fried János dr. nagyváradi delegátus hosszas beszédben fejtegette a tömörülés szükségességét. Rámutatott arra, hogy az erdélyi kereskedők teljesen magukra hagyva reménytelenül harcolnak az adók és egyéb intézkedések ellen, amelyek katasztrófálisan nyomják Erdély és Bánág egész gazdasági életét.

A regáti kereskedők, akik központi szervezeteik révén állandóan ott ülnek a bukaresti husosfazék mellett és minden engedményt kivívnak maguknak, kevesebb adót fizetnek, mint az erdélyi kereskedők és általában jóval több előnyt élveznek, mint akik nem a Regátban élnek.

Az erdélyi kereskedelmi szervezetek többizben is megpróbálták a közeledést a bukaresti kereskedelmi egyesületek felé. Ezeket azonban teljesen megmetyelyezte a politika, álláspontjukat kormányok változása szerint változtatják, örök harcban állanak politikai szakadárokkal és így az erdélyi és bánáti kereskedők soha nem tudták, hogy tulajdonképpen melyik főegyesülethez csatlakozzanak le.

Ezért nincs más kivezető út, minthogy az erdélyi kereskedők saját tömörülésükön keresztül építsék ki az utat Bukarest felé.

Hasonló értelemben szólaltak fel a többi képviselők is, majd kimondták az összes erdélyi és bánáti kereskedelmi egyesületek tartományi szervezetebe való tömörülését.

A vezetőségi ülés szigoruan zártkörű volt, annak lefolyásáról és határozatairól az ujonnan megalakult tartományi szervezet vezetősége az alábbi kommunikét adta ki:

Az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi

Szövetség elnöki tanácsa 1933 július 23-án Brassóban, a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében tartott ülésén az alábbi határozatokat hozta:

Az erdélyi és bánáti kereskedelmi szövetségek egy szövetségbe tömörülnek, amelynek címe: Erdélyi és Bánáti Kereskedők Szövetsége. A nyugati rész központja Nagypárad, a keletié Brassó. A Szövetség vezetése alatt Bukarestben vezérttkárságot állítanak fel.

A Szövetség tagjai a maguk politikai pártját használják fel a kereskedelmi érdekek támogatására.

A gazdasági érdekképpiseletek közötti eddigi barátságos viszony továbbra is fenntartandó és erről a Szövetség átiratban értesíti az illető gazdasági érdekképpiseleteket.

A parlament őszi ülésszakának megnyitása előtt a Szövetség nagy demonstrációs gyűlésre hívja össze Erdély és Bánát összes kereskedőit Kolozsvárra.

A még mindig fennálló súlyos adósérelmek kérdésében elhatározta a Szövetség memorandum küllését a pénzügyminiszteriumhoz. Együttal az adósérelmeket a kolozsvári nagygyűlésen is napirendre tűzik.

Elhatározta a Szövetség, hogy az import és a devizakorlátozás megszüntetése, valamint a magas pámok leszállítása végett memorandumot terjeszt a pénzügyminiszterhez.

A jelenlegi tisztességtelen verseny kiküszöbölésére, a kereskedelmi szakkép-

zettség megállapítására és a házaló kereskedelem megszüntetésére vonatkozó törvények létesítését fogja kérni a Szövetség.

*

Igy hangzik az ülésről kiadott kom-müniké, amely azt igazolja, hogy az erdélyi és bánáti kereskedelmi testületek erélyes akcióba kezdenek sérelmeik orvoslására. A központi irodát, amely Bukarestben fog működni, értesüléseink szerint Fried János dr., a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara volt főtitkára fogja vezetni. A bukaresti iroda állandó összeköttetést fog fenntartani az illetékes minisztériumokkal és az erdélyi és bánáti kereskedők ügyesbajos dolgainak elintézése érdekében fog interveniálni. — Azonkívül oda fognak hatni, hogy a törvények megalkotásánál az erdélyi érdekelteket is megkérdezzék.

A brassói szász Handelsgrámium, amelyben a szász nagykereskedők is helyet foglalnak, továbbra is megtartja önállóságát, de állandó tagként szerepel a tartományi szervezetben. A többi kereskedelmi egyesületek feloszlának és beolvadnak az új alakulatba. Ugyanakkor a kereskedők lapjait is egyesítik közös direktórium vezetése alatt.

A vezetőségi ülésen elvileg még azt is kimondták, hogy harcolni fognak az ellen, hogy a kereskedők felekezeti, vagy nemzetiségi alapon szervezkedjenek, tekintve, hogy az új tartományi tömörülés az összes erdélyi és bánáti kereskedőket magában foglalja.

Balboóék utban visszafelé

Post 7 nap alatt körülrohanta a világot

Newyork, július 25.

Willy Post, a neves amerikai repülő, középeurópai időszámítás szerint vasárnap reggel 5 órakor a newyorki „Bennet-Field” repülőtérről érkezett. Post, aki ez-uttal 7 nap 8 óra 40 perc alatt tette meg világkörüli útját,

20 órával és két perccel saját világrekordját is megjavította.

A földkörüli utjáról visszatérő repülőt 50 ezer főnyi tömeg várta, amely lelkesen ünnepelte.

BALBOÓK MÁR UTBAN VANNAK EURÓPA FELÉ

Balbo olasz légügyi miniszter és repülőraja hivatalos közlés szerint hétfőn reggel öt órakor (amerikai idő) visszaindult Európába. Az olasz repülők az utirányt csak Uj-Fundlandban állapítják meg, ahol először landolnak.

LINDBERGHÉK GRÖNLANDBAN

Lindbergh ezredes és felesége vasárnap

este félnyolc órakor a grönlandi Godthaab városba érkezett, ahonnan rövidesen továbbindulnak Európa felé. A népszerű repülő-házaspárt a megérkezésük hírére egybeverődött tömeg lelkes ünneplésben részesítette.

A MOLLISON-HÁZASPAR SÜLYOS BALESETE

Newyork, július 25.

A Mollison-házaspár, amely egész sereg bravuros repülésre tekinthet vissza, vasárnap délután, középeurópai időszámítás szerint 3 óra 5 perckor Stratford közelében kényszerleszállást végzett. A landolás nem ment simán, amennyiben a gép felfordult s ugyezólván darabokra zúzódt.

A szerencsétlenség következtében Mollison súlyos sérüléseket szenvedett, míg felesége, Amy Johnson, az ugyancsak ismert pilótánő, csodálatosképpen sebesüléscsk nélkül uszta meg a katasztrófát. Mollison kórházba szállították.

A bányási dinnye-fölösleget Angliába szállítják

Két angol üzletember eredményes látogatása

Temesvár, július 25.

A Bányás Kereskedői körében nagy érdeklődéssel tárgyalják, hogy a háromszéki származású, jelenleg a bányási Újvár községben megtelepedett Jakabos Gyula volt fakeskedő minden nagyobb zaj nélkül olyan kivitelű ügyletet üttől nyélbe, amit az egész Bányás kitörő örömmel üdvözölhet.

Jakabos Gyula annak idején, mint fakeskedő, hosszabb időt töltött Hollandiában és Angliában. Most nagyszabású terve keresztülvitele érdekében felújította régi összeköttetéseit és sikerült neki a bányási dinnyetermést Londonban elhelyeznie. Az egyik legelőkelőbb londoni

gyümölcsimport céggel tárgyalt. Néhány nappal ezelőtt a cég két igazgatója, Ridawel és Clark megérkeztek a Bányásba és a kápolnási gróf Teleki kastélyban szállottak meg. A két angol üzletember kellemes és hasznos kirándulásnak tekintette a romániai látogatást és kedélyes horgászás közben

megállapodtak a bányási dinnyetermés londoni elhelyezése kérdésében.

Temesváron bizonyos büszkeséggel emlegetik, hogy a Bányásba vetődött élőlények sokkal simábban és egyszerűbben csinálta meg Londonnal a dinnyéüzletet, mint Gömbös magyar miniszterelnök Béccsel a magyar cseresznye elhelyezését.

A hunyadmegyei Sfatulok szövetsége bizalmatlanságot szavazott a bukaresti központnak

Déva, július 25.

A hunyadmegyei „Sfatul”-ok szövetsége vasárnap Piskin közgyűlést tartott. Előre is látható volt, hogy ez a gyűlés nem folyik le simán s olyan határozatot termel, ami élénk zajlásba hozza majd az ország egész kereskedőtársadalmát. Így is történt.

Annak idején a hunyadmegyei szövetség vetette fel azt az eszmét, hogy az országos kereskedői sérelmek orvoslása érdekében nagyszabású tevékenységbe fog. Az akció előkészítésére szűkebbkörű bizottságot, az úgynevezett válságbizottságot választotta. Ezt a bizottságot, amelynek tagjai igen előkelő és befolyásos emberek lettek, az Erdélyi és Bányási Kereskedelmi Testületek Szövetségének közgyűlésén választották meg. Tagjai lettek: Niculescu-Ritz, a bukaresti Sfatul-központ elnöke, Palmher kereskedő Brassóból, mint a szász grémium elnöke, Gróza Péter dr., volt miniszter, mint a hunyadmegyei Sfatul elnöke, Kun Richard (Temesvár) szövetségi elnök, Fried János dr. (Nagyvárad) főtitkár és Comsa Jonel (Kolozsvár) kamarai szenátor. A válságbizottság annak ellenére, hogy Gróza Péter is többször szorgalmazta a tevékenység megkezdését, sőt tervezetet is dolgozott ki, amely szerint a közismert kereskedői sérelmeket királyi kihallgatáson fogják feltárási s egyeztetési napon az ország összes kereskedői lezárják egy napra redőnyeket, még az első formális gyűlés megtartásáig sem jutott

el. Gyűlést ugyan többször is összehívtak, a bizottság tagjai azonban az utolsó pillanatokban mindig kimentették magukat.

Május 14-én Déván a Sfatulok újabb közgyűlést tartottak, amelyen éles támadások hangzottak el a válságbizottság ellen. A támadásokat Gróza fogta fel, aki okmányokkal bizonyította, hogy ő elégszer akart gyűlést tartani, azonban sohasem sikerült a tagok elmaradása miatt. Déván aztán úgy határoztak, hogy most már a válságbizottság azonnal kezdje meg működését. A határozat azonban anélkül hangzott el, hogy valami eredménye lett volna s így érthető, ha a piski újabb közgyűlésen Faragó Endre szászvárosi elnök megfelelő indokolással bizalmatlansági indítványt terjesztett be a válságbizottsággal szemben. Nedelcu kereskedő, a piski Sfatul elnöke, a bizalmatlansági indítványt kiegészítette azzal, hogy a bizalmatlanságnak vonatkoznia kell a bukaresti központra is, mert a központ is elmulasztotta a hunyadmegyei szövetség átiratát a most megtartott közgyűlés tárgysorozatra kitűzni, amiből nyilvánvaló, hogy a központ is szabotálja a kereskedői érdekek védelmében előterjesztett indítványokat.

A közgyűlés mélyszéles felháborodással vette tudomásul a kérdéssel kapcsolatban elhangzott felvilágosító nyilatkozatokat s az előterjesztett bizalmatlansági indítványt a válságbizottsággal és a bukaresti központtal szemben elfogadta.

Azután a közgyűlés úgy határozott, hogy a hunyadmegyei tagozat elnöksége ideiglenes jelleggel vegye át a válságbizottság munkakörét és 48 órán belül az ország összes Sfatuljait értesítsék a hozott határozatokról s egyben szegezzék le idevágó pontos javaslatokat is.

Tárgyalta a közgyűlés a brailai kereskedői nyugdíjgyesület kérdését is s minthogy az

ország összes kereskedőinek érdekvédelmét látja abban, hogy a kereskedői társadalom hátta mögött jólkiépített nyugdíjgyesület legyen, a brailai kezdeményezésnek országos kibővítését határozta el.

A közgyűlés végeztével a hunyadmegyei Sfatulok elnökei nyomban összehívták, hogy kezükbe vegyék az ügyek irányítását s eleget tegyenek a közgyűlés sürgős határozatainak.

Ujabb öt halottja van a Szamosnak

Egy felfordult csónak hét utasa közül ötten elpusztulnak

Zilah, július 25.

Megdöbbentő tragédia játszódott le ismét a Szamos hullámaiban. Egy csónak, amely utasokkal megrakodva a folyó tulsó partjára igyekezett, a víz közepén ismeretlen okokból felborult.

Négy nő és egy férfi a hullámok között lelte halálát.

A megrázó katasztrófáról a B. L. szilágysági tudósítója az alábbi részleteket jelenti:

Sülemed községben az ottani „Tinerimea” nevű román kultúregylet zászlószentelési ünnepséget tartott. Cendesán Mária nagynyeri asszony, két lányával, a 22 éves Flórikával és a tizenhat éves Mariskával, egy Pop Anicza nevű 20 éves nő kíséretében csónakra ült, hogy a Szamoson átkelve, Sülemedre jussanak. A csónakot egy Dulf István nevű

ember vezette, aki rendszeresen szállított utasokat a Szamoson. A törekény járműben az említetteknek kívül még két asszony is helyet foglalt, akik szintén a zászlószentelési ünnepségre igyekeztek.

A folyó közepén a csónak ismeretlen okokból felfordult s a rajtaülők valamennyien a vízbe fordultak. A két asszonyt, akiknek a neve ismeretlen, sikerült partra vergődni, míg

Cendesán Mária két lányával, fiatalasszony ismerőseivel és a csónakossal a vízbefulladás. Az uszni nem tudó nők ösztönszerűleg is a férfibe kapaszkodtak, akik a víz mélyére huztak s maguk is alámerültek.

A döbbenetes tragédia híre pillanatok alatt szétfutott a környéken s mindenütt nagy részvétet keltett.

A kolozsvári törvényszék elrendelte Lindner bankigazgató szabadlábra helyezését

Az indokolás szerint nem kell szökésétől tartani

Kolozsvár, július 25.

Emlékeztet, hogy Lindner Ármin temesvári bankigazgató ellen, aki a „Timisiana” bank bukása alkalmával külföldre szökött, körözőlevelet adtak ki. Lindnert, aki ez év tavaszán visszatért s önként jelentkezett a kolozsvári törvényszék vizsgálóbírójánál, annakidején szabadon engedték, az elmúlt szombaton azonban ismét letartóztatták, mert a bankbukással kapcsolatosan súlyos adatok merültek fel ellene.

Boca vizsgálóbíró egész szomhat: délelőtt Lindner kihallgatásával foglalkozott. A Semmitőszék az ügy letárgyalásával ugyanis a kolozsvári törvényszék bízta meg. Lindner felebezett letartóztatása ellen s a törvényszék vádtanácsa hétfőn

reggel

elrendelte szabadlábra helyezését azzal az indokolással, hogy Lindnernek tekintélyes vagyona és palotái vannak Temesváron, nem kell a szökésétől félni.

Colfescu főügyész megfelelőbbre a vádtanács döntését.

— Matuska kisleánya meg akarja változtatni a nevét. Budapestről jelentik: Matuska árvája azzal a kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy nevét megváltoztathassa. A kérvényben előadja, hogy apja neve rengeteg kellemetlenséget okoz neki és ezért kéri, hogy új nevet vehessen fel. A belügyminiszter az engedélyt megadta és a nyilvánossággal a Matuska kis leány új nevét nem közli.

51

Jamási Áron

Ábel a Társadalomban

— Magyarul-e? — kérdeztem és nem álltam meg egy kicsi kuncogás nélkül. Ezzel azonban úgy megijesztettem Éliást, hogy a tenyerét a számra tette és könnyőrege sugta:

— Ábel, nehogy botrányt csináljál, a szent Istenre, mert a rabbi engemet megöl!

Béltáram, hogy Éliásnak igaza van s inkább a két ujjamat dugtam a számba s azt haraptam, csak hogy a kacagásomat valahogy visszafojtsam. Hála Istennek, ez sikerült is és szerencsésen lefeküdtünk. Ketten egy pokrócon adtuk meg magunkat s alul szalma volt, a szalmában pedig nem tudom, mi volt több: a zizegés-e, vagy a bolha! Ilyenformán elég közel voltunk ahhoz, hogy süttoghassunk. Éliás élt is evvel és azt mondta nekem, hogy aludjam csak nyugodtan s ne legyen semmi gondom, mert ő virradatkor felkelt engem és a fürdésnél is segédkezett fog nyújtani. Erre én tovább húzódtam egy kicsit, hogy köszönet fejében kezét foghassak véle, aztán jóéjszakát kívántunk egymásnak s én keresztet vettem, hogy ezt is megadta énem az Isten.

A fülelem még sokáig csörgedezett h e a gyertyások zümmögése és a szemem is, mint két kicsi mókus, futkározott még jó sokáig a csend öreg fáján, de végre mégis csak szenderegni kezdtem.

Az utolsó, amire emlékszem, az a furcsa érzésem volt, hogy nem is a hitközsé-

gi házban és a jóságos zsidók között fekszem, hanem valami ócska-piacon, ahol bak-kecskéket alusznak. Ezzel az érzéssel aztán el is merültem s álmatlanság egy nagyon hosszú fekete barlangon. Amikor pedig abból tulfelöl kiértem, egy nagy növésű fiú voltam s a testemen csak egy lenge köntöst fujdogált a szél. Aztán a sátorból egy öreg szakállas ember bujt elé, aki nagyon mogorva volt és a jobb kezében egy nagy éles kést tartott. Nem tudom, hogy milyen csoda folytán történt, de én abban a pillantásban tudtam, hogy ez a szakállas ember az én apám, akit Ábrahámnak hívnak, én pedig az ő fia vagyok, vagyis Izsák. Tudtam azt is, hogy most nagy dolog következik, mert apám fel akart engemet áldozni az Urnak s a kést azért fogta marokra. Úgy megijedtem, hogy a horgasimam reszketni kezdett, de nem szóltam semmit, mert kicsi gyermek koromtól kezdve eleget hallottam volt, hogy az Ur parancsa a legnagyobb parancs. Apám megfogta a koromot és azt mondta nekem: „No, gyere Izsák fiam, hogy legyen meg, aminek meg kell lennie!” Én erre sem szóltam semmit, de annyit mégis gondoltam magamban, hogy én az apám helyében valami kedvezőbbet eszeltem volna ki, vagy legalább annyit megpróbáltam volna, hogy amikor kiadta az Ur a parancsot, akkor így szóltam volna hozzá: „Bocsáss meg, Uram, de vén a Te szolgál-

és a fülei nem hallanak jól!... Node nem baj, gondoltam tovább, ugyanis egy halállal tartozunk s majdcsak lesz valahogy... S mentünk ketten, egyideig sik területen, aztán neki egy hegynék s amikor annak a tetejébe felértünk, hát ott van a máglya! Azt hittem, hogy ebben a helyben meghalok, amikor megláttam a máglyát, csupán az a remény tartotta bennem a lelket, hogy hátha nem lesz apámnál gyufa! De sokat ezzel a reménnyel sem értem, mert apám úgy osztotta be a dolgot, hogy előbb kioltja az én életemet, s a máglyát csak azután gyújtja meg. Oda is fektetett szépen, ahova kellett, aztán én bucsut vettem ettől a legszebb világtól és néztem a kést, amit éppen felémelt apám, vagyis Ábrahám. De ebben a pillantásban eszembe jutott, hogy én a bibliában angyalt is tanultam volt s ahogy ez nekem eszembe jutott, az angyal már ott is volt s hát éppen olyan, mint Blanka s olyan a hangja is, ahogy mondtam: „Ábrahám, ne bánts ez a fiut!” Erre apám rögtön leeresztette a kezét, én pedig felkeltem az áldozati helyről és tréfásan megjegyeztem, szólván apámhoz: „No lássa-e, hiába rakta garmadába ezt a jó száraz fát!” Mielőtt apám erre felelt volna, hátratekintett s hát ott egy bokorból éppen egy berbéc bujlik elé s ahogy az angyal Blankára hasonlított, vala az előbb, éppen úgy hasonlított a komiszárra ez a berbéc. Eme jelenés kisegítette apámot is, mert immár volt, akit helyettem feláldozzon. Én azonban eltávoztam hamar a színről s inkább feredni mentem egy közeli patakba, mintsem tanuskodjam az áldozatnál. Itt aztán addig feredeztem, amíg Éliás felkeltett engemet s azt mondta:

— Baj van, Ábel!
— Hát mért van baj? — kérdeztem.
Éliás nagyon meg volt ijedve és azt mondta:

— Azért van baj, mert egy kicsit elaludtunk s a többiek közül immár sokan felkeltek. Mert úgy lett volna jó, hogy mi fürdőjünk legelőször a kádban.

Könnyű volt látni, hogy itt nem a káddal van a baj, ámbátor az is számít valamit, ha nem az ember fürdik a más mocsakában, hanem más fürdik az ember után. A félős azonban az volt, hogy a korai zsidók észreveszik, miszerint én csinalt zsidó vagyok s akkor pedig nemcsak nekem lesz baj, hanem jó lesz Éliásnak is. Azonban nem talált volna, hogy még én is busítsam őt s azért buzdítólag így szóltam:

— Ne legyen Jeremiás!
Éliás rámnézett s abban a percben ijedtség szökött az arcára s hamar úgy ült, hogy a többi elől eltakarjon. Aztán odasugta nekem:

— Ne merj öltözködni!
Mingyárt észrevettem, hogy vétettem a szabály ellen.

— Bocsánat — mondtam és lehúztam magamról, amit felvettem volt. S többet nem mozdultam egyet sem, hanem Éliásra függesztettem a szememet, hogy neki árnyéka lehessen. Éliás maga alá huzta vén kaptányos lábát, s a másikat is úgy kucorgott. Én is kicsiben.

Nem mondom keveset, de legalább egy negyed órát így vártam csendben. Akkor azonban megkérdeztem:

— Meddig kell még kotolni?

— Mingyárt — felelte Éliás, aztán megnézte a szakállamat s meg a kondor hajamat, hogy jól szolgáljak-e? Éliás meg volt elégedve velük s nemsokára ki is adta a parancsot:

(Folytatása következik.)

Miért megy Gömbös Rómába?

A Gömbös-Mussolini találkozás
izgalomba hozta Európa diplomáciáját

Mussolini a halálraítelt nemzetközi konferenciákról
Franciaország csak 2-3 év múlva akarja fegyverkezését csökkenteni

London, július 25.

A londoni világgazdasági konferenciának legutolsó hete lesz. Csütörtökön lesz a záróülés, de már ma megkezdődött a felfokozott tevékenység. MacDonald holnap két zárójelentést terjeszt az elnöki tanács elé. Az egyik a gazdasági, a másik a konferencia pénzügyi bizottságának összefoglaló jelentése lesz. Ennek a jelentésnek megszerkesztésében Bonnet francia pénzügyminiszter is részt kíván venni és ezért még vasárnap este elutazott Londonba.

A csütörtöki folyó tanácskozásoknak azokban a kérdésekben kell dönteni, hogy bizonytalan, vagy pedig meghatározott időre napotják-e el a konferenciát, hogy az elnöki irodát az elnapolás alatt tartás-e fenn?, hogy ez alatt az idő alatt jelentéktlenebb bizottságok dolgozzanak-e tovább?

A három nap alatt hozott határozatok kerülnek aztán a csütörtöki záróülés elé.

A HALÁLRAÍTELT KONFERENCIÁK

Ebben a lázas atmoszférában nagyon kellemetlenül hatott az az interjú, amelyet a Morning Postnak adott Mussolini és amelyben az olasz Duce leszegzi, hogy a nemzetközi konferenciák teljes lejárták és túlélték magukat. Ezeket a konferenciákat — mondja Mussolini — csak az álszenteskedés tartja már egyben. Abból a fikcióból keltek életre, hogy a demokráciában az egyenlőségnek kell érvényesülni, holott a világon egyenlőség sohasem volt és nem is lesz. Ez az oka annak, hogy a konferenciák mind kudarcra végződtek.

Egyedül a négyhatalmi egyezmény az, amelynek égisze alatt az államok dolgozhatnak, mert ez az egyezmény nem az egyenlőség, hanem a nagyállamok kivételesen nagyhatalmának épül fel. Mindenesetre az a körülmény, hogy a négyhatalmi tiz esztendőre biztosítja a világ békéjét, máris jobb atmoszférát teremtet, amelyben dolgozni is lehet.

A többi konferenciáknak — mondja tovább Mussolini — el kell tűnni a föld színéről és az államoknak korrigálni kell a demokrácia nagy és súlyos tévedéseit. Válságban nem tárgyalni, hanem parancsolni kell és éppen ezért Mussolini sokkal helyesebbnek tartaná, ha tanácskozássra és határozathozatalra a világérvényesség államait hívják egybe, akik legfeljebb egy tucatnyian vannak, mint valamennyit, mert ez a tucatnyi állam voltaképpen az egész világ hetvenöt százalékát képviseli.

Mussolini nyilatkozatát idegesen és rossz érzéssel kommentálják Londonban.

MAJD KÉT-HÁROM ÉV MÚLVA...

Ugyancsak rosszul hatott az a francia kormánynyilatkozat is, amelyet a Daily Telegraph közöl ma. E nyilatkozatban Franciaország kijelenti, hogy semmi értelme sincs annak, hogy októberre összehívják a leszerelési konferenciát, mert

Franciaország a következő két-három éven belül nem hajlandó fegyveres erejét csökkenteni.

Addig, — mondja Páris, — amíg a vele szomszédos nemzetiszocialista állam jószándékát és békés célját nem bizonyítja, szó sem lehet arról, hogy Franciaország fegyverkezését korlátozza. Két-három évi próbaidőre van szükség. Ennyi idő alatt kitűnik, hogy milyenek a németek szándékai és csak azután lehet beszélni arról, hogy Franciaország fegyverkezését csökkentse.

Ennek a francia kormánynyilatkozatnak kell betudni, hogy Angliában Henderson európai útjának eredményét nagyon pesszimistikusan ítélik meg.

Henderson visszaérkezett Londonba. Hazakerkezése kapcsán nem esik már szó az általa tervezett és közvetített Hitler-Daladier tanácskozásról.

Idevonatkozólag a Reuter-ügynökség az alábbiakat jelenti:

Szó van azonban még mindig, sőt egyre hangsúlyozottabban beszélnek róla, hogy a Daladier-Mussolini találkozó mégis csak megtörténik. Erre a találkozásra, — mondja a diplomácia — azért van szükség, hogy az olasz-francia feszültség utolsó maradványait elsimíthassák az utból.

GÖMBÖS RÓMAI ÚTJA ÉS AZ EURÓPAI DIPLOMÁCIA

Gömbös római útja erősen foglalkoztatja a világsajtót. A nagy nyugati lapokban mindezt idézik a kormánypárti Budapesti Hírlap és a Magyar Nemzet.

lap és Függelenség indoklásait és kihangsúlyozzák, hogy Gömbös római útjával kapcsolatban minden fantasztikus kommentár nevétséges. A Gömböshöz közelálló lapok sem tagadják, hogy a látogatás során Mussolini és Gömbös azokat a kérdéseket akarják megbeszélni, amelyeknél Magyarország az általános európai politikába kapcsolódik, de ezen túl minden kombináció merész és fantasztikus.

Egyébként a római látogatás hihetetlen izgalomban tartja Európa diplomáciáját. A római követek, akik szabadságon vannak, valamennyien visszatértek állomáshelyükre mert

a Gömbös-Mussolini találkozást szorgos figyelemmel kell kísérniük és szó lehet arról is, hogy ezekbe a tárgyalásokba bele kell kapcsolódniuk.

A nyugati fővárosok sajtótudósítói is ellep-ték ebből az alkalomból Rómát sőt az amerikai nagy lapok is arra szőlították fel tudósítóikat, hogy párisi és londoni székhelyük-ről azonnal utazzanak Rómába és legyenek

Egy stockholmi házaspár kinos
kalandja a román vámnál

Keserves meghurcoltatás az asszony dugva megspórolt pénze miatt

Bukarest, július 25.

Kellemetlen meglepetés, sőt ennél is több érte a ghica-vodai határon Sommer stockholmi bankárt, aki felesége társaságában Ausztriából érkezett Romániába s itteni rövid tartózkodása után folytatni akarta az útját hazafelé. A határszéli vámhivatalhoz följelentés érkezett, hogy a bankár valutacsempész, mire Sommer és feleségét a vámosok alaposan kikutatták. A bankárnál nem találtak semmit, az asszonynál azonban 200 német márká és 40 dollár volt.

A kihallgatás során kiderült, hogy erről a pénzről a bankár sem tudott semmit. Felesége takarékoskodta össze az

utazás során s az asszonynak sejtelmé se volt, hogy nem lehet valutával csak úgy simán átsétálni a határon. Annak ellenére, hogy úgy a bankár, mint az asszony vallomása nagyon elhíhető volt, mégis visszakisérték őket Csernovicba, ahol mindenekelőtt 50 ezer lej büntetést szótak rájuk s aztán még le is akarták tartóztatni őket. A svéd konzulátus közbelépésére a rendőrség mégis belement annyiba, hogy a külföldi bankárt és nejét a szállodában tartsa felügyelet alatt és ne a rendőrségen.

Nem valószínű, hogy az ilyesmi nagyon hozzájárulna az idegenforgalom növeléséhez.

Izgalmak Madgearu
expozejá körülGrigore Filipescu Badacsonyban
Litvinov bukaresti látogatása?

Bukarest, július 25

Madgearu hazaérkezése izgalomba hozta a kormánypárti berkeket is. A pénzügyminiszter ugyanis kiszivárgott hírek szerint olyan tapasztalatokat szerzett Londonban, amelyek a kormány eddigi pénzügyi politikáját alátámasztják, sőt kitérítik. Ez pedig tudvalevőleg nem nagyon kedves Mihalache előtt, aki az utóbbi időben éppen gazdasági és pénzügyi kérdésekben távolodott el Vajdától és a kormánytól. Most minden jel arra vall, hogy a két tekintélyes pártférfi Madgearu és Mihalache között, erőteljes küzdelem indul.

Madgearu egyébként szombaton és vasárnap is bőbeszédűtést folytatott Mironescuval. Kiszivárgott hírek szerint a kormány a legteljesebb mértékben egyetért és mint egy ember támogatja Madgearut. A pénzügyminiszter vasárnap hozzáfogott terjedelmes és minden részlete kiterjedő expozejá elkészítéséhez. Ez az expozejá, amit a keddről szerdára halasztott minisztertanács terjeszt elő, nemcsak egyszerű beszámoló lesz a londoni tanácskozásokról és azok román eredményeiről, hanem meg fogja szabni a kormány ezután követendő pénzügyi politikájának alapelveit is.

Mihalache ellenexpozejára készül

A nemzeti-parasztpárt köreiben úgy tudják, hogy Mihálache is expozejára készül. Sőt: ő is gazdasági és pénzügyi kérdésekkel kapcsolatban akar előterjesztéseket tenni és irányelveket leszögezni és azt ő is a szerdai minisztertanácsra tenné meg. Ez tehát annyit jelentene, hogy Mihálache ellenexpozejával vonul Madgearuval szemben.

Ellenzéki körökben felajzottan figyelik ezt a készülődést és talán nagyobb jelentőséget tulajdonítanak neki a maguk szempontjából, mint amennyi tényleg van.

Benfentes helyekről nyert értesülésünk

szerint ugyanis bár Mihálache ragaszkodik ahhoz, hogy a minisztertanácsban az ő álláspontját is meghallgassák, mégis szigorúan kitart a pártegység és a pártfegyelmet elve mellett s amennyiben a kormányt nem tudja az ő elképzelései szerint hangolni, úgy visszavonul s nemcsak nem gáncsolja, hanem amennyiben módjában van, még segíti is Madgearu célkitűzéseit.

Szabadságra utazik a kormány

A szerdai minisztertanács után aztán a kormány megkezdte nyári szabadságát. Mironescu pénteken a Lidora utazik. Popovici már nincsen is Bukarestben.

Utrakelnek a még otthonlévő miniszterek is és Bukarestben csak Vajda miniszterelnök és Tilea miniszterelnökségi államtitkár maradnak. Ők végzik a kormányzást a nyári szabadságidő alatt és teszik meg azokat az intézkedéseket, amiket a szerdai minisztertanács határozatai megkövetelnek. Munkában marad természetesen Madgearu is, mert neki most különleges és nagy feladatok vannak, amelyek nem tűnnek halasztást. Madgearu különben már meg is kezdte a tanácskozásait. Vasárnap Auboin-nal is találkozott. Hosszasan tárgyaltak s ennek a tárgyalásnak az egyik eredménye hír szerint az, hogy

az őszi hadgyakorlatokat lefújták. Nincs rá pénz.

GRIGORE FILIPESCU BADA-
CSONYBA UTAZOTT

A politikai hírek közé tartozik az is, hogy Grigore Filipescu, a Vlad Tepes Liga megalapítója és a későbbi konzervatív párt elnöke, váratlanul Badacsonyba utazott. Maniut az utóbbi időben igen sokan keresik fel s nem valószínű, hogy a sűrű nyári rajzás csak „kirándulási laz” volna.

jelen a Mussolini-Gömbös találkozásnál.

Ma már a budapesti félhivatalos sajtóiroda is megállapítja, hogy ezeknél a találkozóknál nemcsak a keleti Locarnóról lesz szó, hanem arról is, hogy Magyarország miképpen kapcsolódjék be az új európai alakulatokba.

Az angol, francia és olasz lapok e találkozásnak még ennél is nagyobb jelentőséget tulajdonítanak és ahhoz a legkülönbözőbb kommentárokat fűzik.

A NAGY PROGRAM

A magyar félhivatalos az olasz találkozás programjáról a következőket mondja:

Mussolini és Gömbös találkozója alkalmával a következő kérdések kerülnek tárgyalás alá:

1. Magyarország elhelyezkedése a keleti Locarnó kialakításában résztvevő államok között és Olaszország között, tekintettel arra a barátsági szerződésre, amely ma Olaszország és Magyarország között fennáll.
2. A magyar-olasz gazdasági kérdések végrehajtásának megbeszélése.
3. Az osztrák-magyar és az osztrák-német probléma megvitatása.
4. A Magyarország javára történő revízió kérdése.

A program tehát valóban szenzációs és sorsdöntő.

LITVINOV KISZALL BUKA-
RESTBEN

Egyik bukaresti lap értesülése szerint valószínű, hogy Litvinov orosz külügyi népbiztos meglátogatja Bukarestet. Litvinov Törökországba utazik s ezt az alkalmat ragadja meg arra, hogy útját megszakítva, kiszálljon Bukarestben, ahol elsősorban gazdasági jelentőségű tárgyalásokat akar kezdeni. Allitól két nemzetközi csatornaépítés tervéről lenne szó.

Litvinov bukaresti látogatásának a hírét hivatalos helyeken egyáltalában nem erősítették meg.

Veszedeles kassza-
furók diáksapkában

Nagyvárad, július 25.

Vakmerő kasszafurókat fogott a nagyvárad rendőrség.

Két sétáló detektívnek hétfőn délelőtt a Király-utcában feltűnt két feltűnő eleganciával öltözött fiatalember. Az egyik fiatalember diáksapkát viselt, ami még inkább felkeltette a detektívek figyelmét, eltekintve attól, hogy minden eleganciájuk ellenére sajátkezüleg cipelték láthatóan súlyos bőröndjüket. A detektívek igazolásra szólították fel a fiatalembereket s amikor azok nagyon hangosan kezdtek tiltakozni, bekisérték őket a rendőrségre. Itt felnyitották a gyanús bőröndöt, amelyben a legmodernebb kasszafuró szerszámokat fedezték fel.

Az igazolási eljárás során a fiatalemberek bevallották, hogy hivatásos kasszafurók, az egyik neve Rob Joan, a másiké Hochmann Virgil. Zsebükben töltött revolverek voltak és sok idegen valuta. Kül földről jöttek s Nagyváradon

az Erdélyi Bankot és a Magyar Általános Hitelbankot akarták meglátogatni.

Fel akarták törni a nagyszalontai zsidó hitközség kasszáját is. Nagyvárad környékén már „dolgoztak”. Ők törtek be a Körös-utcai lutheránus templomba, a Baros-utcai zsidó templomba és a Körös-parti református templomba.

Átadták őket az ügyészségnek.

Véres családi dráma
Nagyváradon

Nagyvárad, július 25.

Véres családi dráma játszódott le Nagyvárad egyik külvárosában, a Nilges-telepen. Pénzes Sándor 26 éves lakatos összehozott a feleségével, aki nagyon későn ment haza. A veszekedés hevében aztán a férj egy fatuskóval olyan erővel sújtott a feleségére, hogy az véresen összeesett.

Pénzes rázarta az ajtót az eszméletlen asszonyra és megszökött.

A véres tragédiát csak órákkal később fedezték fel a szomszédok. A rendőrség keresi a megszökött férjet.

TOMCSA SÁNDOR RIPORTJA:

MÁRTIR VAGY BÜNÖS?

Székelyudvarhely, július 25.

Óh, hogyné, tudom, ez a cím olybá hangzik, mintha egy amolyan befejezhetetlen füzetes regény sárga, vagy zöld címlapjára volna ferdén átirva, alatta egy nagy kérdőjellel, mely mögött egy női fej mered, a további századik folytatás irányába. A női fej két oldalán pedig, a rojzoló fantáziája arányában, egyfelől kigyók, másfelől lilomok vannak beápolva, háttérben grófi kastéllyal, titokzatos halotti menettel stb.-vel.

És mikor a hatszázadik füzetnél a cselekmény még csak ott tart, hogy a hősnő — egy bizonyos Angéla — könnyes szemekkel beavallja, hogy azon a zivataros éjszakán ő volt, aki kiosont a meggyilkolt ögróf ajtaján, — de ugyanabban a füzetben az utolsó oldalon a jó öreg kertész és daliás fia, kinek egy szivalaku anyajegy van a balveszéje alatt, — lásd az öreg grófnőt ugyanott!! — már üldöznek két álarcos alakot, kik közül az egyik egy szoborterméti hölgy, villogó szemekkel, egyetlen ajakkal, stb.-vel, — mondom, mikor még csak itt tart a cselekmény, akkor a 601-edik füzetnél az ember azt mondja a kézbesítőnek: „Hallja, barátom, mondja meg an-

nak az író urnak, hogy vagy rendeztesse már Angelával egy vérfürdőt, vagy adja hozzá, mint illatozó lilomot, ahhoz a daliához, mert én olyan teszek vele, hogy nem fogja megírni még ezer füzetben sem!!”

Mártir, vagy bűnös?

Ki?

Az a két udvarhelymegyei tanító, akik aláírták azt az ismert iskolaiügyi nyilatkozatot, mellyel Genfben homlokon ütötték az erdélyi magyarság iskolapanaszát.

(„Hallja, barátom, mondja meg annak ez izének...”)

Szóval, a memorandumot homlokon ütötték és a követ, mely a homlokot érte, elsőnek éppen a Brassói Lapok mutatta fel és dobta be a közvélemény vizébe, mely érthetően nagy hullámokat vert fel, úgy itthon, mint külföldön. A vihar aztán elült, — minden vihar három napig tart, — csak a mélység kavarghatott tovább, mert a víz a napokban megint felgyűrűzött.

(Éppen csak, hogy Angéla még mindig mint rejtély áll a gróf ajtajában és nem akar se bemenni, se kijönni, se vérfürdőt rendezni, se

liliomként illatozni.)

Hiszen persze „ez a füzet” sem fog pontot tenni egy mártírság, tragédia, árulás, vagy egy meglepő happy-end után, — aki nem akar tehát bosszankodni és az „író” urnak izengetni, már most leteheti, — éppen csak jobban megnézzük itt ezt az aláírási bonyodalmat, ezt az összegubancolódott valamit, melyet, ha innen nézünk, egy kritikátlan beugratás, de, ha a fejemet egy kicsit oldalt billentem, már vértanaságot vélek látni és ha egyet lépek oldalt, vagy hátra, a félreértés, bosszu, árulás, vagy ananké körvonalait fedezhetem fel. Attól függ, hogy az illető honnan és hogyan nézi, mert azt lát meg benne, amit éppen akar.

Megnéztük még egyszer és sajnos, csak azt az egy vigasztaló momentumot láttuk meg benne, hogy ez utóljára történt, mert ennek a „füzetesnek”, — melyet az élet, ez a uéha oly kiválóan jó ponyvairó, úgy tulkombinált, hogy most nem tudja kibogozni az Angéla csak áll az ajtóban, — soha sem lesz vége. Itt csak az bizonyos, hogy eggyel több örök kérdéssel állunk szemben: mártir, vagy bűnös?

Amiben Veress Dónátnak tökéletes igaza van és annál kevésbé van egy bizonyos felfogásnak

Tökéletesen igaza van Veressnek, amikor azt kérdi: „miért csak Veress? Miért csak az én nevem van mindig és mindenütt elől? Miért csak rám zúhog a közvélemény érdeklődésének, hangulatának, kritikájának zöme és csak úgy rólam, mellékesen freccsen Hodgjai kollégámra is valami? Akár hibásak vagyunk, akár nem, Hodgjai is éppen úgy aláírta azt a „fene” nyilatkozatot, mint én!”

Mikor Veress ezt kérdi, ebben neki tökéletesen igaza van: most már aztán legyen fele-fele.

Hanem nincs igaza annak a neurótikus felfogásnak, melynek az egyik, Udvarhelyen ez ügyben tartott tanítói gyűlésen hangot is adott, hogy Veress nevének gyakoribb emlegetésével, egy bizonyos sajtó, sandán, a katolicizmust támadja!

Óh, kérem szépen, tessék ezt hagyni. Nem kell minden alkalmat megragadni, nem jó az.

Éppen e sorok írója volt az, aki lokális szerencsétlenségéből kifolyólag kénytelen volt foglalkozni a nyilatkozat-üggyel. És e sorok írója a maga részéről, ugyis, mint öntudatos és hithű katolikus, ugys, mint a lehetőségig tárgyilagos újságíró, visszautasít minden efféle kényszerképzetet.

És a félreértést mindjárt meg is próbálja magyarázni.

Veress Dónátnak azonfelül még pechje is van. És pedig az, hogy ő lakik Udvarhelyen, ő könnyebben megközelíthető, hogy így mondjam: ő van kéznél. Veresshez rohantak az újságírók, őt nyeggették, faggatták, ő nyilatkozott, ő ígért bizonyos időpontokat, amikor bővebben beszélhet. Aztán már az újságcínlás technikája ilyen, hogy: Veress nyilatkozik, hogy Veress elmondja, hogy Veress így, Veress úgy, míg Hodgjai kétségtelenül sokkal félrebb esett a kínos nyilvánosságtól. De félrebb esett attól a földrajzilag, illetve a megközelítés szempontjából központibb fekvéstől, mely Veressnek ominózus pechje. Én kijelentem, hogy tisztán csak az ő nevét tendenciózusan nem használtam és ha néha-néha el is maradt, tessék hozzágondolni „Hodgyai”-t is.

Persze, már most tiltakozom, hogy ez egy sanda vágás lenne most már a reformátusok felé!

Ha nem volna olyan „fene” komoly ez az ügy, azt ajánlanám, hogy a további félreértések elkerülése végett a két névből kreáljunk egyet, egy-közöst, tessék, azt a „Ho-ver”-t, melynek azonfelül még világpolitikai íze is van és volt amerikai elnökkel kapcsolatban, bár az már csakján megeresztett nadrag-szíjjal, boldog felszabadulásban horgászik, — csak így mondom, — az Amazonban.

MIRŐL IS VAN TULAJDONKÉPEN SZÓ?

Két tanító aláírt egy nyilatkozatot Székelyudvarhelyen, ezt felhasználta Genfben, mire méltán felzúdult a magyar társadalom és minden jóérzésű és gondolkodni tudó ember.

Egyrészt, hogy akadtak, akik aláírták, másrészt, hogy akadtak, akik aláíratk. Mert a nyilatkozat, — erről nem is lehet vita, — nem

százszázalékos, bizonyos idejét multa szempontból. Nem százszázalékos részleteiben, lényegében és legkevésbé céljában. Talán kilencven? Esetleg hetven? Mondjuk ötven! Mert az nekünk szerencse, hogy nem írták iskoláinkat tüzzel-vassal, de viszont jogunk, hogy ragaszkodjunk bizonyos szerződésben lefektetett megállapításokhoz.

Most már az a kérdés, hogy mennyiben jogos és igazságos az a megvetés, mely ezt a két tanítót éri? Hogy nincsenek-e megírható és megírhatatlan körülmények, lelki és fizikai kényszerek, melyek valamennyiben mentik az

A felekezeti tanító

Sőt nem is csak vele, személy szerint, hanem a magyar felekezeti tanítóval. Egy szomorú típus az átlagból. Akit csábítanak, de tény az, hogy áll a posztján. Akinek fizése van, de aki tizenkét éve éhezik a szó szoros és biológiai értelmében, aki az Ur intenciója értelmében szaporodott, de gyerekei betegek és nincs orvosra való, akinek szemétdombról felszedett télikabátot küldenek nyirkos könyörületből, akinek egy inge van és ha szombat estét történetesen vendége akad, akkor vasárnap nem tud tiszta inget venni. (Sóvidéki élményem!)

Ennek a típusnak érthető, hogy akaratereje, ellenálló képessége is rongyokban van, ünneze elkopott és már a falevél rezzenésére is megrémül. Nem azért, mert nincs rendben a lelkiismerete, hanem, mert félti azt a darab hideg puliszkáját, mely holnapra még nincs meg. Méltóztassék elhinni, hogy nem vagyok úgynevezett megindult lelkiállapotban és nem csöpög rólam a humanizmus, de a munka, rend, az ember, élet és a világ megbecsülését olvastam ki abból a hosszú, megalázó és még ma is érthetetlen levelezésből, melynek eredménye az volt, hogy az illetőnek végre kiutaltak az azelőtt már öt hónappal járó fizetésére 65 (hatvanöt) lej előleget, kenyérsütésre, mikor a tanító már azzal fenyegetőzött, hogy kiírja a családját.

Ó, fiatal liba után, állami iskolába adott gyerekek és tömegtelen iskolaadó-hátralékkal, oly könnyű felháborodni és a szívhez kapni. Amért természetesen nem muszáj mindjárt arra a szívre rá is ölelni az efféle aláírókat. De figyelembe véve az említetteket, meg azt a kis mosolygós hangsúlyt, azt a nyomatékos szemjateköt, a revizori hivatal szentnek vélt csendjét, azt a „na, mondja, nem így van?”-t, el kell gondolkozni a dolog

Mit mond Marginean tanfelügyelő?

Azonnal válaszolunk is: semmit. Tulhosszan beszél az ahhoz, hogy mondjon valamit. Például:

— Kérem, azt nyugodtan aláírhatták, hisz a nyilatkozat megfelel a valóságnak.

És a tanfelügyelőnek a maga szempontjából igaza is van, csap éppen, ha egy magyar ember kilép a tanfelügyelőségtől, Székelyudvarhelyen, a legmagyarabb romániai városban, nem talál egy magyar szekciójú állami iskolát.

Ezért persze nem a tanfelügyelő urat okoljuk és le kell szegezzük, hogy a megyében a tanügy terén inkább csend és munka van,

aláírás tényét? Mert a következményét már nem mentheti semmi. Ha személyeket védünk, egyben mentalitást támadunk, sajnos, itt talán már csak személyekről lehet szó. És a „mentsük a menthető”-vel kell néznünk ezt az aláírási bonyodalmat, hisz két magyar család egzisztenciájáról, örök megbélyegzéséről, egy pirinkó világtörténelemről, talán végzetes következményekről van szó és tessék elhinni, olyan kevesen vagyunk, hogy még egy nyilatkozataláírónak is meg kell bocsátanunk.

Én a már említett okból csak az egyik „tettessel” foglalkozhatom.

főlött és akkor az ember felemelt öklével belerúg a hajába és mert csak kell csinálni valamit, keservesen megvakarja a tüle tövét.

Helyeseltük talán az aláírást? Ugyan! Csak próbáltuk megérteni. Egyebet ugy sem tehetünk. És szeretjük a dolgok nehezebb oldalát, mert elítélni mindig könnyebb és kényelmesebb, mint megérteni. Itt már nem Hodgyaíróról meg Veressről van szó, hanem egy kallódó, a hivatás áldásával és átkával megvert magyar osztályról. És azt ajánljuk minden magyar tanítónak, hogy inkább haljon meg, mintsem kritikus iratot írjon alá. Haljon meg. H-a-l-j-o-n-m-e-g. Ez kilenc betű. Egy perc alatt el lehet mondani átlagban harmincszor. Egy-egy gyakorlottabb erkölcsbíró azonban elmondhatja már 40—45-ször.

Egy esetben nem érdemelnének kiméleteket ezek a tanítók, ha valami előnyökhöz, vagy előre megfontolt ártási szándékból írtak volna alá.

Ami Verest illeti, csak azt írhatom, hogy ma 32 ezer lej bankadóssága van és tegnap hideg pityókat ettek. Hét gyermeke van, több közülük súlyos beteg és tetlenül kell néznie kínzóadásukat. A tanító lányára már csak azért sem mehetne állásba, mert oklevele már több mint egy éve, 4000 lej tandíjhátralékban vissza van tartva. Ezeket ő mondta, a cipőjét és a mellényét én láttam.

És még azt is mondta, hogy az aláírásnál jóhiszemű volt és voltak bizonyos körülmények.

És hogy aztán elrohant a „fórumhoz” és elnyilatkozatról és ellenakcióról beszélt, de itt is voltak bizonyos körülmények.

De ezek kinyomozása már az illetékesek dolga.

A felettes hatóság ítélete ebben az ügyben, a dorgálás, szerintünk teljesen tárgyilagos.

Óvakodjék a mosolygástól, hogy ha lehelete nem tisztá. Tegyen kísérletet az egyetlen tudományos módszerrel, a mely megadja fogainak a gyöngyhárféhérségét egy centiméter KOLYNOS száraz fogkefére nyomva. KOLYNOS eltünteti a fogak sárga színét és megöli a bacillusokat, amelyek a fogszt és a tisztátlan leheletet okozzák.

A leggazdaságosabb, — egyetlen centiméter elegendő, — Kolynos a fertőtlenítő fogkrém.

Személyeskedő harc a sepsiszentgyörgyi Iparosotthonban

Sepsiszentgyörgy, július 25.

Szombaton este a sepsiszentgyörgyi Iparosotthon vezetősége választmányi ülést tartott. Sajnos, az ülés nem annyira az alkotó munka, mint inkább a személyeskedés jegyében zajlott le.

A választmányának egy kérés felett kellett döntenie. Rácz Ferenc iparos kérte, hogy vegyék fel újra az Otthon tagjai közé. Az elnök titkos szavazást rendelt el, szavazás előtt azonban Daragics József hosszú beszédben támogatja Rácz Ferenc kérését. Rámutat arra, hogy az érdemes iparos kizárása nem nyomós okok alapján történt annak idején, hanem személyi politikából. Ez annál elszomorítóbb volt, mert a kérvényező egyike volt azoknak, akik a legnagyobb önzetlenséget és

— Elhájosodásnál, községnél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatása megállapította, hogy a Ferenc József viz-kúra nagyon szép eredményre vezet.

tevékenységet tanusították az Otthon megalapításánál. Javarészen neki köszönhető, hogy az iparosságnak most otthona van. Az ő véleménye szerint az igazgatóság az oka annak, hogy az Egyesület annak idején minden komoly ok nélkül, rosszindulatú feljelentgetések alapján kizárta tagjai sorából egyik alapítóját. Ezt most csak úgy lehet orvosolni, ha minden személyeskedést félretéve, a kisiparosság egyakarattal fog újra munkához.

A szavazás során a választmány 12 szavazattal 5 ellenében Rácz visszavétel mellett foglalt állást. Az elnök kihirdeti az eredményt, de nyomban bejelenti azt is, hogy az igazgatóság a közgyűléshez felebbez. Forgács Imre megkísérli a kibékitést. Javasolja, hogy az elnök az ezutánani béke érdekében vonja vissza a felebbezést. A választmány többsége támogatja az indítványt, mire Lutz Gyula elnök bejelenti lemondását. A gyűlés elhangzó vitatkozás közepette zárult.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hiteltelben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R.T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

A brassói pénzügyigazgatóság ijesztő mementója

Az adóbehajtás új módjai

Brassó, július 25.

A brassói pénzügyigazgatóság az adók behajtásának új módzatairól az alábbi rendeletet adta ki:

A parlament által nemrégén megszavazott adóbehajtási törvény értelmében a brassói pénzügyigazgatóság közli, hogy az adóhátalékok és általában az állammal szemben fennálló adósságok behajtása terén új rendszert vezettek be. Így ezután az adós összes ingatlanjövödelméit lefoglalják adó fejében.

Ezt az eljárást az adóhivatal kétféleképpen eszközölheti.

Kötelezni lehet egyrészt a lakókat, vagy az ingatlan vagyon bérletét, hogy a bérleti szerződés után járó összegeket a pénzügyigazgatósághoz, vagy pedig az illetékes adóhivatalhoz fizessék be. Amennyiben valamelyik lakó vagy bérlet a kötelezettségnek nem tenne eleget, úgy a pénzügyi hatóságok az illetőn hajtják fel a háztulajdonos, vagy ingatlantulajdonos adóhátalékának azt a részét, amelyet az általa be nem fizetett összegekből kellett volna fedezni.

Igen gyakran előfordul, hogy az állammal szemben adósként szereplő ház- vagy ingatlantulajdonos, az adóközegek kijátékosára a valóságnak meg nem felelő, tehát fiktív bérleti szerződéseket köt és így a bérlet jóval kevesebbet fizet a tulajdonos adósságára, mint amennyit tulajdonképpen a bérletért fizet. Ilyen esetekben az adóhivatal zárgondnokokat foglalkoztat, akik ellenőrzik az ingatlan bérleti ügyleteit és az ezekből befolyó pénzeket maga inkasszálja majd az összegeket a pénzügyigazgatóságnak befizeti.

Az ilyen esetben kirendelt zárgondnokok illetményeit a pénzügyigazgatóság állapítja meg. Ezek az illetmények semmi körülmények között sem haladhatják meg az ingatlan összjövödelmének három százalékát.

Ugyancsak teljesen új az az intézkedés, amely megengedi az adóhivatal embereinek, hogy ipari, kereskedelmi és általában magántársaságok, vagy cégek ingatlan vagyonát foglalhassák le. Ehhez

azonban a pénzügyminisztérium külön engedélye kell és csak akkor történhetik meg, ha megállapítják, hogy az állammal szemben tartozó vállalat vagy cég különböző operációk útján megakadályozza az adók normális behajtását.

Amennyiben a foglalás, valamint a bérletre kivetett kötelezettség is eredménytelen marad, úgy az adóhivatal az ingatlan vagyont a szükséges formalitás megajtása után elárverezheti.

Ugy a bérletre áthárított fizetési kötelezettség, mint az ingatlanfoglalás és árverési jegyzőkönyvek ellen az érdekelteknek pogutban áll felelősséget benyújtani a jegyzőkönyvek megszüvegezése után számított tizenöt napon belül. A felelősséget, ha az összeg kisebb, mint ötezer lej, a járásbíróshoz, ha pedig nagyobb, a jelzett időpontban belül a törvényszékhez kell benyújtani.

Itt következik aztán az intézkedésnek egy olyan pontja, amely az egész felelősséget illuzóriussá teszi. Az adóhivatal rendelkezése ugyanis kimondja, hogy

a felelősséget az illetékes hatóságok csak abban az esetben fogadják el, ha az adótartozás teljes összegét előzőleg deponálják az adóhivatalnál.

Az erről szóló nyugtát mellékelni kell a felelősségi okmányokhoz.

Amennyiben a felelősségi tárgyalás során megállapítást nyer, hogy a felelősséget nem volt ideje az összes igazoló okmányokat mellékelni úgy a járásbíróshoz, vagy a törvényszéknek jogában áll haladékat adni az akták beszerzésére és a bizonyítás kiegészítésére. Ugy a törvényszék, mint a járásbírósi döntést harminc nap leforgása alatt meg lehet felelősséget.

*

Ijesztő. Erre mondjuk azt, hogy tüzzel-vassal.

ELEBÉ

Ne érdekelje

se a férjeket!
se a flatalembereket!
se az agglégényeket!
se az özvegyemhe ekot!

A BEVASÁRLÁS TIZPARANCSA:

1. A vásári lármától ne hagyja magát befolyásoltatni.

2. Ne adja ki a pénzt könnyelműen; vizsgálja meg az árat és a minőséget.

3. Ne vásároljon erején felül; gondoljon arra, hogy sokszor a kis dolgok szereznek igazi örömet.

4. Csak hasznos dolgokat vásároljon; ma ennek jobban örülnek, mint bármilyen fényűzési cikknek.

5. Gondoljon arra, hogy a FÜRDŐRUHA a leghálásabb valami, mert minden esztendőben újabb és újabb örömet jelent.

6. Olyan üzletben vásároljon, ahol élénk a forgalom; ilyen helyen nem létezik dívatjamult vagy állott áru.

7. Megbízható cégnél vásároljon, ahol nemcsak a pénzt fogadják el, de az Ön meglepődésének kiérdemlése a főcél.

8. Ne hagyja utolsó percre a bevásárlást, mert olyankor már esetleg nincs meg az, amit kívánt.

9. Ha nem tudja magát elhatározni, forduljon bizalommal a kereskedőhöz, az ő tanácsát nyugodtan megfogadhatja.

10. Mint komoly, megbízható, szolid bevásárlási forrást nemcsak FÜRDŐRUHA-BAN, hanem mindenféle harisnyákban, kötött-szőött árukban jegyezze meg atlanti céget:

**HARISNYAHÁZ,
BRASSÓ, KAPU-U. 42.**

A brassói nyugdíjas altisztek viharos gyűlése

Radulescu elnök megnyugtató beszéde

Brassó, július 25.

A nyugdíjas altisztek országos szövetségének brassói tagozata vasárnap reggel népes gyűlést tartott. A tanácsház nagytermet már reggel nyolcórakor zsúfolásig megtöltötték az érdekelt nyugdíjasok, akik évek óta hiába harcolnak jogaikért.

Ezek a nyugdíjasok azok, akik a tél folyamán az emlékeztető éhségmárcsot rendezték Bukarestben és az Arénában napokon keresztül éhségstrájkoltak, míg végül is a tizezrekre menő tömegnek megígérték, hogy követeléseiket teljesítik.

A vasárnapi gyűlés azonban azt igazolja, hogy sérelmeiket csak igen kis mértékben teljesítették.

A tegnapi ülést, amelyen Radulescu ezredes az altisztek országos szövetségének elnöke is megjelent. Paraoanu a brassói és brassómezei alosztály elnöke nyitotta meg.

Beszédében Paraoanu elnök rámutat arra, hogy a nyugdíjas altisztek szövetsége ma már az ország egyik legerősebb szervezetté nőtte ki magát. Éhségmárcsot rendeztek Bukarestben, amelynek oly nagy volt a visszhangja, hogy a kormány is majdnem megbukott bele. Az országos mozgalom Brassóból és Brassómezeiből indult ki és örömdetes, hogy hamarosan csatlakoztak a mozgalomhoz a többi városok nyomorgó nyugdíjas altisztjei is.

Ezután az elnök foglalkozott a nyugdíjas altisztek földigényjogosultságával

Az 1913 évben megszavazott törvény értelmében ugyanis az összes nyugdíjas altiszteket földhöz kellett volna juttatni. Az illetékes állami hatóságok azonban éveken keresztül húzták a földosztás végrehajtását. Miután az ígéretekkel beteltek, megrendezték az éhségfelvonulást, de ez sem segített, mert az igényjogosultak nagyrésze még mindig kielégületlen. A minisztérium egyizben ígéretet tett, hogy ott, ahol az állami földekből nem tudnak megfelelő területet adni, a földet pénzzel váltja meg az állam. Az előkészületek igen sok helyütt meg is történtek, de az összegek kiutalása még mindig nem történt meg.

Beszédében a nyugdíjas elnök kitért az újonnan bevezetett adóbónrendszerre. Rámutatott arra, hogy a nyugdíjas altiszteknek, akik a legnagyobb nyomorúságban élnek egyes vidékeken, évek óta nem fizették rendesen illetményeiket és hiába szaladtak fűhöz-fához, nem tudtak jogaikhoz jutni.

Ami pedig az adóbónokat illeti, azt csak félmegoldásnak tartja. A nyugdíjasokat meg kellett volna kímélni attól, hogy hátralékos követeléseiket ilyen adóbónokkal rendezzék.

Ezek a nyugdíjas kisegisztenciák nincsenek abban a helyzetben, hogy bekapcsolódhassanak a nyugdíjbónok forgalombahozatala után meginduló spekulációba. A pénzügyminisztérium elképzelése sze-

rint minden nyugdíjasnak egyuttal tőzsdei spekulánsnak is kell lennie, mert hiszen ezek a bonok a tőzsdei értékpapírok hasonmása.

Az elnök érdekes beszéde után Savata, majd Moldovan nyugdíjas emelkedett szólásra és elpanaszolta a nyugdíjasok sérelmeit. Rámutatott arra, hogy a mozgalom 1926-ban indult el és ma már országos erős hálózattal rendelkezik. Követelte, hogy kezdjék meg a harcot a különböző sérelmek orvoslására, különösen pedig

követeljük azt, hogy a vasutakon minden nyugdíjasnak 25 százalékos vasuti kedvezményt adjanak, hogy ezáltal is megkönnyíthessék nyomorúságos életüket.

A különböző felszólalásokra Radulescu

ezredes elnök válaszolt. Megköszönte a meleg fogadtatást, majd bejelentette, hogy egy Vranceanu nevű nyugdíjas altisztet kizártak az egyesületből, mert megállapítást nyert, hogy a bukaresti éhségfelvonulás alkalmával a nyugdíjasokat elárulta a kormánynak, amely a tüntetők összes terveiről idejében értesült.

Radulescu ezredes a továbbiakban megnyugtatta a gyűlés résztvevőit, hogy a kormány határozott ígérete szerint az összes nyugdíjhátalékokat rövid időn belül kiegyenlíti. Erre vonatkozólag az illetékesek részéről már kézzelfogható intézkedések is történtek. Ugyancsak megkezdtek a munkálatokat az összes nyugdíjas altisztek földhözjuttatásához.

Radulescu ezredes a továbbiakban közölte, hogy a bukaresti központnak a nyugdíjpénztárral történt megállapodása értelmében a közeljövőben az összes kis nyugdíjakat harmonizálják, illetve azokat megfelelő mértékben emelik. Tekintve, hogy az osztrák-magyar hadseregben szolgált volt altisztek is megdöbentően nyomorúságos illetményeket kapnak, lépések történtek, hogy a revidálás során ezeknek a nyugdíjjárandóságát is emberesebb nivóra emeljék.

A népes gyűlés után a déli órákban bankett volt a Transsylvania étteremben.

Lux-Mozgó, Brassó

Mától, július 25-étől bemutatja

Elisabet Bergner

leghibesebb
filmalkotásait

„Az álmodozó száj”

H. Bernstein, „Melo” című szindarab motívumai alapján

Munkáspanaszok a Schiel-gyár ellen

Ma délelőtt három brassói munkás jelent meg az ipartestületi titkárnál és panaszt emeltek a Schiel vasgyár vezetői ellen. A munkások előadták, hogy minden indoklás nélkül súlyos igazságtalanság érte őket. A egyik például 31 éven keresztül dolgozott a vasgyárban. Néhány hónappal ezelőtt elbocsátották. Majd később újra behívták. Pénteken, — állítása szerint, — egy ivet irattak alá vele, amelyről nem tudta, hogy mit tartalmaz, mert németnyelven volt megírva. Hétfőn reggel aztán, mikor bement munkába, közölték vele, hogy minden további nélkül elbocsátották. Utólag tudta meg, hogy az írásban belement abba, hogy minden felmondás nélküli kitegyék a gyárból. A panaszt emelő munkás román. A másik kettő magyar. A két magyar munkás közül az egyik elpanaszolta, hogy a szemén megsérült. Egy hétig munkaképtelenné vált. A vállalatnak kellett fizetnie az új törvény értelmében az egész hétre járó fizetését. Mikor a pénz felvételére került a sor, azzal a felkiáltással, hogy nincs szükségük betegre, felmondtak neki és elbocsátották. A harmadik munkást szintén azért bocsátották el, mert egy hétig beteg volt. A munkásokat, tekintve, hogy az ügy nem az ipartestülethez tartozik, a munkakamarához utalták panaszukkal. A három munkás panaszával a munkakamarához fordult, amely el fog járni ügyükben. Ezzel azonban a kérdés nincs megoldva, hanem a törvényt kell úgy módosítani, hogy az ne szolgáltassa ki a munkást a munkaadónak, hanem úgy, mint a multban, továbbra is a betegsegélyző gondoskodik a munkásokról, még akkor is, ha azok hét napnál kevesebb ideig betegek.

Politikai gyűlés Fekete-halomban

Beszámoltunk arról, hogy a Duca-féle liberális párt brassói tagozatának ifjúsági frakciója megveszerte erősen szervezkedik. Az ifju liberálisok vasárnap Fekete-halom közszéiben tartottak népes gyűlést. A népgyűlésen kormányellenes beszédet tartottak Jebelanu dr. brassói ügyvéd, Voicu Virgil, Mosoiu, Albu és Manea fiatal párttagok, akik rámutattak arra, hogy az országot csak a liberális párt tudja kivezetni abból a súlyos helyzetből, amelybe a nemzeti parasztpárt kormányzásának hibái folytán került. Ezután kimondották a fekete-halmi ifjúsági csoport megalakulását.

A brassói rendőrség hírei

Hétfőre virradó éjszaka ismeretlen tettesek ellopták Igher Jakab külvárosi lakos lovát. Az a gyanu hogy a tettesek vándorok voltak, akik két nappal ezelőtt kivizsgálták a terepet azzal, hogy a lovat meg akarják venni. A rendőrség ilyen irányban indította meg a nyomozást. — Ma reggel tettenérték Chisudeanu Iun kolozsvégi illetőségű legénya, amint Cristolover György Földvári-utcai lakos házából különböző holmikat akart elcsenni. A rajtakapott tolvaj ellen megindult az eljárás.

Sikkasztó szolga

A brassói rendőrségen ma bűnvádi feljelentést tett Fritz Niesner, Katalin-utca 57 szám alatt lakó pékmester Farkas Dénes nevű szolgája ellen, aki több mint harmincezer lejével megszökött. A pékmester feljelentésében előadta, hogy az udvarhelymegyei Kede községből származó szolgája végigjárta összes adóssait és a pékmester nevében különböző összegeket inkasszált, majd a pénzzel megszökött. Megindult a nyomozás, amelynek során az a gyanu merült fel, hogy a szolgát szolga vasárnap este elhagyta Brassót és Kolozsvár felé vette útját. A gyanúkok alapján a rendőrség országos körzolevelet adott ki a szökésben levő Farkas Dénes ellen.

Már csak 100 lejbe

KERÜL AZ ALABBI TIZ REGÉNY:

1. Csermely Gyula: Napkeleti Kaleidoszkop.
2. K. Zafureczky B.: Simonyi Obesterne.
3. " " Az Embergylölő.
4. Kellermann: Schwedenleke utolsó szerelme.
5. Forró Pál: A megölt szerelem.
6. Maurice Leblanc: Az uri betörő.
7. " " A négy vörös gyémánt.
8. " " A keleti titok.
9. " " Nyolcat üt az óra.
10. Folcy: A földalatti város.

Összesen 1646 oldal.

A pénz előzetes beküldésével portómentesen szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Nem szabad a kapuk alatt gyümölcsöt és zöldséget árulni

A kiskereskedők brassói szövetsége néhány nappal ezelőtt átiratban fordult a városi tanácshoz és kérte, hogy a kapualatti zöldség- és gyümölcsárut sűrűn tiltsák be. Az átiratban a kereskedők rámutattak arra, hogy a belvárosnak majdnem minden kapuja alatt egy-egy ilyen zöldség- és gyümölcsárutató sátor működik. Ezek a sátrak káros konkurenciát csinálnak azoknak a kereskedőknek, akik hatalmas adókat és nagy boltbérleteket fizetnek. A város állandó válaszmánya behatóan foglalkozott a kérdéssel és ma rendeletet adott ki, amelyben tiltja, hogy a kapuk alatt zöldséget és gyümölcsöt áruljanak. A belvárosban tehát egyáltalán nem engedélyeznek ilyen kapualatti bódékat, a külvárosokban pedig csak ott szabad kapu alatt árulni, ahol a közelben ilyen cikkeket árusító üzlet nincs.

Országosan körözött betörőt fogott el a brassói rendőrség

A hazaérkező lakók tettenérték, amint csomagolt

Brassó, július 25.

Veszedelemes jómadarat sikerült lefűlelni a brassói rendőrségnek abban a pillanatban, amint éppen lopni akart. Ludovic Johan brassói lakos Aurél Vlaicu-utca 92 szám alatt levő házában történt meg a lefűlés. A háztulajdonos nem volt otthon. Templomban járt és amíg távozt, egy ismeretlen ember belopódzott a házába, ahol különböző értékes holmikat magolt össze. Éppen meg akart lépni, a mikor váratlanul hazaérkeztek a ház lakói. Azonnal fellármázták a házat, nem sokára a rendőr is előkerült, akinek segítségével a vakmerő betörőt elfogták. A tolvajt előállították a rendőrségen, ahol kiderült, hogy Bálint Mihály csernátfa-

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

JULIUS 27-i KEZDETTEL

Eggerth Mártha,
Hans Albers,
Gerda Maurus

a legnagyobb és legérdekesebb kalandorfilmben:

AZ ÜLDÖZÖTT

lusi többszörösen büntetett és jelenleg is körözés alatt álló betörővel azonos. Bálint hosszas vallatás után a rendőrség beismerte, hogy két nappal ezelőtt a zajzoni uton követett el egy betörést, de hogy kinél, arra már nem emlékszik, mert a ház számát nem jegyezte meg. A nyomozás során kiderült, hogy Bálint Mihályt egy ízben már két és fél évi fegyházbüntetésre ítélte a brassói törvényszék lopás miatt. Miután büntetését leülte, újabb bűncselekményeket követett el, a melyek miatt a bukaresti ügyészség országos körzolevelet adott ki ellene. A rendőrség erélyesen nyomoz annak megállapítására, hogy a közveszélyes bűnöző még hol követett el betöréseket és lopásokat.

Cyőzött a segésvári csapat Brassóban

Vereséget szenvedett a bajnokcsapat a BMTE-től
STV (Segesvár)—Olympia 1:0 (0:0)

Brassó, július 25.

Az Olympia vendégül látta vasárnap a segésvári STV jóképességű csapatát. Meglepetést keltett a Brassóban eddig ismeretlen csapat szép játéka. Gyors irama, technikás együttes, mely fair játékkal és lelkesedéssel igyekszik győzni ellenfelével szemben.

A mérkőzés kimenetele mindvégig nyílt volt. Inkább mezőnyjátékot mutattak a csapatok és csak a 43-ik percben volt képes a vendégcsapat a mérkőzés egyetlen gólját berugni.

BMTE—IAR 4:1 (4:0).

Már az első percekben, dacára a munkáscsapat eredménytelenségének, meglepetést keltett a bajnokcsapat gyenge mű-

ködése. A megnyírbált (rengeteg játékos hagyta ott) csapat nem bírta a munkáscsapat gyors iramát. Főleg a második félidőben volt az MTE teljes fölényben és megérdemelten győzött a bajnok repülőgépgyári csapat felett.

A szimpatikus munkáscsapat, mely Brassóban mindig jelentékeny szerepet töltött be a bajnokságok állásában és amely mindig komoly, sportszerű nevelést adott játékosainak, ugylátszik el akarja újra azt a helyet foglalni, amely őt megilleti.

Ontudatos tréninggel és erős akarattal hisszük, hogy sikerülni fog neki.

Olympia ifj.—STV ifj. 2:1 (2:0).

Az Olympia jobb volt az első félidőben ellenfelénél, míg a másodikban inkább az STV volt mutatósabb.

Nemcsak művészi esemény volt, hanem erőteljes társadalmi megmozdulás is a Brassói Magyar Dalárda hangversenye

Hatalmas tömeg vonult fel és a késő éjszakai órákig maradt együtt vidám és lelkes hangulatban

Brassó, július 25.

A Brassói Magyar Dalárda, amely annyi értékes győzelmet aratott már a különböző dalosversenyeken s az ország határain is tulmenő hírnevet szerzett magának, július 22-én, szombaton este tartott nyári hangversenyével ismételt bizonyítékát adta annak is, hogy a dal művészetén túl társadalmi erőteljesítő is a brassói magyarság életében. Olyan sűrű, szép és lelkes felvonulást ritkán látott még Brassó, amilyent a Dalárdának ez a megnyilatkozása is kiváltott. A Gambinus étterem tágas kerti helyisége szinte zsúfoltságig megtelt s a terített kerti asztalok mellett elhelyezkedő közönség már jóval a hangverseny megkezdése előtt vidám, derűs és jókedvű volt. Nem volt ennek a hangversenynek semmi „hivatalos” jellege. A közönség egynek érezte magát a dalárdával s mint valami

nagy családnak a tagjai tömörült össze, hogy — hangverseny ide, hangverseny oda, — meleg családi ünnepet üljön. Egészen bizonyos, hogy a kerti ünnepély akkor is nagyszerűen, maradék nélkül sikerült volna, ha a dalárda hangversenye nem állott volna azon az igazán magas szinten, ahol a Brassói Magyar Dalárda elismerten áll.

Feltűnő volt ez a meleg siker és a nagy látogatottság már csak azért is, mert a rendezőség óvatosságból két napot jelölt meg, 22-ikét és 29-ikét. Kerti hangversenyt csunya időben nem lehet tartani, az időjárás epdig nem biztatott tartós meleggel és főként esőnélküliséggel. Pénteken délután a rendezőség még habozott: vajjon nem volna-e helyesebb elhalasztani a dolgot? Nagy felhők sétálgattak az égen és esténként hideg is volt ahhoz, hogy a közönség a szabad ég alatt időzzék hos-

szabb ideig. Szerencsére azonban mégis a megtartás mellett döntöttek, bár jogos volt az aggodalom, hogy a habozásról már a közönség is értesült s ez talán káros befolyással lesz az ünnepély látogatottságára.

Nem volt semmi baj. Nagy közönség volt és lelkes, az idő pedig kielégítően szép. A jó hangulatban még azt se sérelmezte senki, hogy a műsor több mint egy egész órai késéssel kezdődött. Az első szám a vegyeskar bemutatkozása volt (Jánosbogarika idyll). Utána a férfikar következett a „Kertem alatt” című hatásos dallal. Szép volt, bár a szabad ég alatt nem érvényesülhetett elég erővel a férfikvartett (Óh, május est... Nápoly). Az első dalnak külön érdekessége volt, hogy a szövegét Szemlér Ferenc nyugalmazott gimnáziumi igazgató szerezte, a brassói dalárdának egyik létrehozója és azóta is kitartó lelkes veteránja.

Delly Szabó Géza „Hát eredeti népdal” kedves szövegükkel és pattogó ritmusukkal egyaránt zajos sikert arattak. Böven kijutott az ünneplésből Márton Irma magánénekesnek és különösen Kiss Jánosnak, akit a közönség kétszer is visszahívott, hogy újabb és újabb dallal gazdagítsa az ő külön kis műsorát. Aztán újra a nők, majd a férfikar szerepelt. A nőikar Delly-Szabó Géza: „Viharban” című erőteljes dalát, a férfikar Erkel Ferenc: „Takarodójt” énekelte. Utolsó szám Strausz János csodaszép „Dunakeringő”-je volt. Lenyűgölő László Béla karnagy felkészültségét és tudását dicséri, hogy olyan nagyszerűen érvényesült ezuttal is.

A műsor ezzel véget is ért, az ünnepély azonban nem. A közönség későn és akkor is nehezen oszladozott s a dal is minduntalan felszárnyalt még a késő éjszakai órákban is. Műsoron kívül ugyan, de azért éppen olyan kedvvel és lelkesedéssel. A fiatalság pedig addig táncolhatott, amíg a kedve tartotta.

Lesztően e' szaporodtak a templomgyűjtőket

A brassói rendőrségen az utóbbi időben tömegestől jelentkeztek ismeretlen és messze vidékről érkező emberek, akik engedélyt kértek arra, hogy különböző templomok részére, kéregessejenek. A templom részére kéregetők nagy száma kiváltotta azt a gyanut, hogy itt a legtöbb esetben visszaélésről van szó.

Értesüléseink szerint a rendőrprefektúra elhatározta, hogy az ilyen kéregetőket a legszigorúbban ellenőrizni fogja. Megállapítást nyert ugyanis, hogy igen sokan vannak olyanok, akik az ilyen templomalapra való gyűjtögetésből rendes egzisztenciát csináltak maguknak. Néhány száz lejért megvásárolnak valamelyik egyházközségtől egy ilyen gyűjtő könyvecskét, a pénzt pedig, amit begyűjtöttek, zsebre vágják.

Astra Mozgó, Brassó

Páratlan sikerrel folytatja nagysikerű hazafias filmjét:

„BUVÁRHAJÓK, ELŐRE!”

Még csak kedden és szerdán

VILÁGPOLITIKA

Az amerikai barométer

(...) Amerika elvesztette a fejét. Az, ami most Amerikában történik már nem a roosevelti terv többé, hanem öletszerű intézkedések egymásutánja és logikátlansága. A tervet kiagyalták, de a csikó nem akar engedelmeskedni. A terv nagy-erű is volt. Roosevelt pénzt akart az emberek kezébe adni. A dollár megrontása nyomán pénzt kapott volna az ipar, a vállalkozás, az állam és nem utolsósorban a munkás is. Az „agy-csoport”, papiron-ceruzával, kiszámította, hogy olyan inflációt is lehet csinálni, melynek nyomán az árak nem emelkednek ugyanolyan arányban, mint a bankó-mennyiség. Az eddigi inflációjának — mondotta az agy-csoport — az volt a hibájuk, hogy az árak ugyan-ugy vagy még jobban emelkedtek, mint a bankó-mennyiség.

Kiszámították és — nem sikerült. Nem lehet csinálni. A csikó kitör a hámból és hol felvág, hol megbokrosodik, hol elragad.

Az amerikai tőzsdék ma galoppban vágtatnak — lefelé. Tegnap trappban rohantak — felfelé.

És közben Roosevelt a gyeplőt tartja. Intézkedik.

Az eredeti terv szerint a kényszer-rendszabályokat tartalmazó rendeletnek nem lett volna szabad megjelenni. Az iparnak magának kellett volna a munkabérekkel olyan tempóban emelni, ahogyan a bankkóprés dolgozik és a munkaidőt úgy csökkenteni, hogy az ipar percór-percra több munkást foglalkoztathasson már csak azért is, hogy a sok munkanélküli helyett egyre több és több iparifogyasztót kaphasson. Ez a terv egy ideig jól is haladt. Az acél-, a hajóépítő- és elektromosipar, sőt már a petroleumtermelők is „önként” adták a magasabb munkabérek és „önként” léptették életbe a rövidített munkaidőt.

De közébejött a tőzsde, amelynek árfolyamai úgy táncolnak, mint a higanyoszlop. Gyorsítani kellett a tempót. Az individuum nem enged olyan könnyen és gyorsan a magától. Az egyén, a munkaadó nem tartott lépést az áremelésekkel és az árfolyamzuhanásokkal és ezért jött a kíméletlenebb szag — diktatura.

E diktatura nyomán most már felsziszszent az amerikai ipar és sürgősen azt követelte, hogy ha magasabb munkabérekre és rövidített munkaidőre kényszeríteték, védjék is meg a konkurrenciával szemben. Újabb és magasabb vámokat követel.

És adni fogják a vámokat is.

Londonban tegnap Amerika volt a leg-hangosabb, a vámok leszállítását, esetleg eltörölését követelte.

Ez azonban tegnap volt.

Ma? Ma már emeli a vámokat, megszegi a vámfegyverszínét egyezményt, összeborít és felfordít mindent, mert különben a rakoncátlan paripa őt fordítja fel.

És tovább minden vonalon a fejvesztettség az ur. Roosevelt már arról beszél, hogy azt a 3,3 milliárdot, amelyet successive közmunkákra akartak elkölteni, egyszerre költik el, csak hogy megnyugtassák a rémildőzőket, csak hogy kenyérbe juttassák azokat, akik a beigért nagy munkaszervezés ellenére munkát még nem kaptak, de azt látják, hogy az árak őrült iramban felfelé rohannak.

— Talán ez a 3,3 milliárd megállítja a pánikot? — mondja Roosevelt.

Ezzel szemben Douglas, a pénzügyminiszter, hallani sem akar ennek a nagymennyiségű pénznek összességében való forgalombahozataláról, mert azt mondja, hogy az infláció születte tömegőrülettel sem tud már megbirkózni, mi lenne hát, ha ilyen irdatlan summa kerülne a gazdasági élet összeszűkülő gyomrába. Ezt a pénzmennyiséget nem bírja ez a bősségesen adagolt porcióktól elszokott gazdasági élet megemészteni.

És közben mindenkinek külön kívánságai vannak és közben mindenki külön zsarol. A gyapottermelők 4,2 centes gyapotfogyasztási-adót zsaroltak ki, aminek ellenében 9 millió holddal kevesebb területet vetnek be. Az autóbilgyáraknak is külön pretenziói vannak, az acéltermelőknek ismét külön kívánságai.

Mindenkinek adni kell valamit, mert senki sem akarja, hogy a hossz és a bessz hullámszámának vesztése egyedül őt ter-

A cseh kormány fellépett a tótok elszakadási mozgalma ellen

A Népszövetségnél tiltakozott Csehország az ellen, hogy a szövetség a kérdésben állást foglaljon

Prága, július 25

A tót szeparatiztikus mozgalomnak érdekes fejleményei vannak.

Megirtuk, hogy Genfben néhány nappal ezelőtt megalakult a felvidéki tótok nemzeti tanácsa, amely a Népszövetséghez beadott emlékiratában azt szögezte le, hogy a tótok el akarnak szakadni Csehszlovákiától és vissza akarnak jutni Magyarországhoz.

A tót nemzeti tanács elnöke, Jehlicska tanár — így jelentik a belgrádi lapok — most elérte azt, hogy a Népszövetség fő-

titkári hivatalában kihallgatást kapott Pilot titkárnál, aki előtt előszóval ismertette a tót nemzeti tanács célkitűzéseit.

A csehszlovák kormány, amely eddig nyugodtan figyelte a tót nemzeti tanács megalakulását és munkáját, Jehlicska kihallgatása után Fodi delegátus útján azonnal tiltakozást jelentett be a Népszövetség titkári hivatalában az ellen, hogy a Népszövetség szóbaálljon olyan mozgalom vezetőjével, aki egy népszövetségi tagállam területi épségét akarja megcsontítani és akinek célkitűzései homlokegyenest ellenkeznek a Népszövetség elveivel.

Országos hadirokkant kongresszus lesz Aradon

A gyűlésen a nemrég kiszabadult Siancu kapitány is megjelenik

Arad, július 25.

Az erdélyi és a bánági legénységi állományban levő hadirokkantak folyó hó 30-án Aradon kongresszust tartanak, amelyen a már hónapok óta életbeléptetett, de még nem fogantatott nyugdíjgyorsítási törvénnyel foglalkoznak. Ezt a törvényt, amely az erdélyi hadirokkantaknak az ökirályságbeliekkel ez év januárjától kezdődőleg egyenjogúságot

biztosít, a gyakorlatban még most sem vitték keresztül. Így egy 80 százalékos hadirokkant, akinek januártól kezdődőleg 2500 lejt kellett volna kapnia, továbbra is a 104 lejes nyugdíjat kapja.

A gyűlésen, amelyen a hadirokkantak erőteljes tiltakozásra készülnek, a regáti delegátusok is résztvesznek. Külön érdekessége a gyűlésnek, hogy azon Siancu kapitány, Tischler Mór gyilkosa is megjelenik.

A második német forradalom előtt

A konkordátum során Hitler a Szentisékkel szemben súlyos vereséget szenvedett

Minden munkaalkalom azé, aki már a forradalom előtt nemzetiszocialista volt

Berlin, július 25.

Szombaton késő este tették közzé a német konkordátumot és így a világsajtó vasárnap a kérdésben már alig tudott állást foglalni.

A hétfő reggeli lapokban aztán megjelent már a német konkordátum teljes szövege, amely részleteiben is megegyezik azzal a szöveggel, amelyet a német kormány szombaton este közzétett. A hétfői lapok megállapításai szerint a 34 pontból álló konkordátum az egyház teljes győzelmét jelenti.

Hitler, illetve Papen, az egész vonalon engedni volt kénytelen.

Mielőtt a konkordátumot közzétették, a Hitler-kormány azt hirdette, hogy ez a konkordátum szörül-szóra és szellemében teljesen egyezik azzal az egyezményvel, amelyet a Szentisék annak idején Mussolinival kötött. Ezenfelül azt is bejelentette a német kormány, hogy a most kötött új konkordátummal kapcsolatosan teljesen megszűnnek azok a helyi konkordátumok, amelyeket a Szentisék még évekkal ezelőtt Bajorországgal, Badennel és Poroszországgal kötött.

Ez az előzetes bejelentés sem igaz.

A Szentisék ott aratott viáthatalan győzelmet, hogy a német kormány a maga egészében kénytelen volt meghagyni a bajor, porosz és badeni konkordátumokat.

Ami a lateráni konkordátumot illeti, az csak annyiban egy a most kötött német konkordátummal, ahol a katolikus egyesületi életéről van szó. Itt valóban ugyanazok a feltételek, amelyeket annak idején a pápa Mussolinivel szemben is elfogadott. Mivel az új német konkordátum a katolikus papokat a

politika területéről teljesen száműzi, annyit elért Németország, hogy katolikus politikai ellenzékkel most már számolnia nem kell.

Nagy vereséget szenvedett azonban a német kormány az egyházi kinevezések kérdésében. A konkordátum szerint az egyház az összes egyházi hivatalokat az állam közbeszólása nélkül továbbra is betöltheti és csak a legfelsőbb egyházi tisztek betöltésénél lehet a német kormánynak és az államnak beleszólása. Ez a vétó jog is korlátozott azonban, mert továbbra is fennáll az 1919-ben kötött porosz, az 1924-es bajor és az 1932-es badeni konkordátum és így ezeken a területeken voltaképpen egyházi ügyekben az egyház az állam felett áll.

AZ ISKOLAKÉRDÉSBEN IS A VATIKÁN GYŐZÖTT

Az iskola kérdésben legsúlyosabb azonban Hitler veresége. A német kormány ugyanis kénytelen volt garantálni, hogy a felekezeti iskolák működését továbbra is engedélyezi, sőt még azt is, hogy új felekezeti iskolák felállítását is eltűri. Ez a pont különösen azért nagy jelentőségű, mert Hitlernek eredetileg az volt a célja, hogy a német birodalom területén található összes elemi iskolákat egységesíti. A német konkordátum ezzel szemben kivételt tesz, hogy a kormány mindenütt, ahol megfelelő számú katolikusok vannak és ahol a szülők úgy kívánják, katolikus felekezeti iskolákat felállítani köteles.

A külföldi sajtó egyhangulag megállapítja, hogy az állam totalitásának elvét Hitler

a Szentisékkel szemben nem tudta keresztülvinni.

AZ ELÉGEDETTLEN ROHAMOSZTAGOSOK

A hivatalos Wiener Zeitungban egy magát megnevezni nem akaró német publicista cikket írt. Azt írja ez a publicista, hogy Németországban a második forradalom küszöbön áll. Németországban — írja tovább — politikai, gazdasági és lelki krízis van. A kormány-nak az volt a célja, hogy a német népet egyesítse, ezzel szemben még jobban széttagolódott a németiség, sőt széttagolódott maga a nemzetiszocialista párt is. Az osztályharcot meg akarták semmisíteni, ezzel szemben most lángolt fel csak igazán az osztályharc. Már dühög az osztályharc a pártban is és főként a rohamosztárosok sorai között.

A rohamosztárosok egyrésze, — mondja a cikk, — munkanélküliekből tevődött össze. A másik része diákokból áll, akiknek nincs kilátásuk arra, hogy elhelyezkedhessenek és csak egy kis töredékük áll „önkéntesekből”. Ezek az emberek most, hogy nem kapnak munkát, becsapottnak érzik magukat és ebben az ellenérzésükben egymás ellen fordulnak. E pillanatban ugyan még Hitleré a hatalom, de rettegve gondol arra a pillanatra, amikor saját alkotása ellen kell fordulnia.

AZ ELSŐ- ÉS MASODRENDŰ NÁCI

A Völkischer Beobachter mai száma közli Rudolf Hessnek, Hitler helyettesének nagyon érdekes rendeletét. Hess ebben a rendeletében megállapítja, hogy igazi és komoly nemzetiszocialistának csak azokat kell tartani, akik 1933. január 31-ike előtt már tagjai voltak a nemzetiszocialista pártnak. Mivel ezek a párttagok annak idején harcoltak a pártért és egyéni életlehetőségeiket közben elhanyagolták, minden megnyíló munkaalkalomnál az ilyen régi párttagot okvetlenül előnybe kell helyezni.

Hess rendelete, úgy látszik, csillapítani akarja azt a forradalmi hangulatot, amely most, — mint napok óta jelentik, — a nemzetiszocialista rohamosztárosok labrakapott. Állást nem tud ugyan Hess sem adni, de legalább megígéri, hogy minden megüresült állásnál nemzetiszocialista és pedig 1933. január 31-ike előtti nemzetiszocialista jut kenyérbe.

Vajjon mit szólnak ezek után a párthoz és Hitlerhez azok, akik, bár nemzetiszocialisták, de csak fiatal párttagok?

Lapzártakor jelentik:

PICCARD PROFESSZOR

Piccard tanár öccse kedden hajnalban indul a sztratoszférába. Rövidhullámú leadóállomást visz magával és az egész uton rádió utján számol be tapasztalatairól. A rádió-leadást a bécsi adó fogja, de azt a budapesti adó is közvetíti. Az adás kedden délután egy órakor kezdődik.

BIRÓ KATALIN

12 éves kisleányt a tiszaujlaki áradás alkalmával elsodorta az ár. A kisleány egy gerendába kapaszkodva uszott Városnaményig, ahol kifogták. Semmi baja sem történt. Még náthát sem kapott. Ma hazavitték Tiszaujlakra szüleihez.

BALBO

ma nem indult. A meteorológiai intézet jelentései nem voltak kedvezőek. Lehet, hogy kedden indul.

A TÜRÖK KÜLUGYMINISZTER

szeptember hó folyamán Szófiába utazik. Szófiában a külügyminiszter a Balkán államok megbízásából tárgyal a bolgár kormánnyal és rá akarja venni Bulgáriát arra, hogy Titulescunak Balkán Locarno tervéhez járuljon hozzá.

HASZNALT TÉRKÉPEKET

koboznak el a jugoszláv turistáktól azért, mert ezeken a térképeken a jugoszláv hegység-nevek magyar, vagy német nyelven vannak feltüntetve. A turisták ez ellen panaszt emelnek és arra hivatkoznak, hogy nem tudnak más térképeket használni, mert Jugoszlávia a szerb felirású részlettérképeket még máig sem adta ki

kai vihar barométere máris mutat.

Sajnos, nálunk is van „agycsoport”, amely azt hiszi, hogy az esze van olyan bölcs, mint az élettelen légsúlymérő amilyen okos.

Ez a rögeszme eddig milliók életébe és megélhetésébe került.

És ez a rögeszme még további milliókat követel.

Adni fogjuk a további milliókat is, mert ebben a mai életben sohasem az életnek, hanem mindig a rögeszmének van — hatalma.

HIREK

Pénz az utcán

A pénz az utcán hevert.

Alapos körülnézés után lehajoltam és felvettem.

Hiszen azt mondják, hogy a pénz az utcán hever és csak le kell hajolni érte.

Nos, ez a pénz nem sokáig hevert az utcán. Alig egy fél pernyi ideig. Ennyit hevert fehéren és fényesen a hideg utcaköön, amely még sáros és lucskos volt az éppen elállt esőtől. Szabályszerű szép kis pénzecske volt s ami a legfontosabb, ez volt az első, amit így kényelmesen, a dulce far niente gondtalanságában heverészni láttam az utcán. A járda szélétől alig volt egy arasznyira s mondjuk — két méternyire a Korona kávéház zöld asztalai mellett szurkoló kártyakompániától, s mondjuk — két és félméternyire a legközelebbi szennedélyes sakkpartitól.

Tudom, sokan vannak sors- és kortársaim, akik fejcsóválva jelentik be csendes, de határozott különvéleményüket: a pénz, a PÉNZ sem otthon, sem az utcán nem heverészik csak úgy mirnisksz, dirniksz, gazdátlanul, bitangjában. Tisztelem és megértem a különvéleményt, de bocsánat — ez a pénz mégis csak ott hevergett az út, járda az utcán, ezt én már mégis csak jobban tudom.

Hiszen ez az érdekes benne, láttam, miképpen került ez a pénz oda az utcára. Eredetileg nem ott volt a kvartély, azon a hideg és lucskos gránitkövön, hanem sokkal rokonszenvesebb helyen. Egy fiatal és minden bizonnyal bájos és föltétlenül művelt, — ahogyan szokták mondani kisdarosi lapok hímei híreiben — hölgy retiküljében lappangott ez a pénz. A jószagu kis puderdoboz, a ruzs-rudacska, a habkönyű zsebkendő, a szemöldöktépő csipesz és a többi női satöbbi, satöbbi apróság közvetlen szomszédságában. A hölgy, éppen előttem nyitotta ki a retiküljét, amint a kávéház falának petett háttal vártam, hogy egyik ismerősöm végre kijöjjön a kávéház füledtől légköréből a friss és ózondus mindortól ismert üdítő brassói ájérre. Hát igen, ez a hölgy kinyitotta retiküljét. Hogy miért? Azt nem tudom. Talán a vőlegényének küldendő levélre keresgélte bélyeget, talán a szeretője telefonszámát tartalmazó kis cédulásként kutatta, talán elő akarta venni azt a receptet, amelyet a legközelebbi gyógyszerárban akart megcsináltatni, kár ezt találgatni, fejérmegcsinálni, amugy sem tudunk kiokosodni.

A pénz, mint egy kis hullócsillag a járda bus horizontján, villanva és pendulva gurult ki a női elegancia alapjában véve koldustarisznyájából, a retikülből, végigkarikázott a járdán, persze úgy srégen keresztbe és lezökkenve a gránitra, amelyet maszatásra nedvesítettek ennek a szűnni nem akaró nyári esőnek bőséges könnyei.

A hölgy megállt, egy pillanatra ijedten nézett a retikül kintart nyílásába, utána nézett a guruló pénznek, vállat vont keppesen és dúcásan, a keze egy gondolatnyit lendült a repülő pénz után, de aztán megállt hirtelen és visszasimult a retikül

— **Bélrenyheség,** a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „**Ferenc József**” keleti gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasizsérveket pangását.

zárjához. Fiatal és friss szeme akkora már szinte vidáman és gondtalanul simogatta meg az araszonként éppolyan vidáman és gondtalanul továbbguruló pénzdarabot. Aztán a hölgy megegyeszer vállat vont, odanézett a lucskos gránitkockán kikötő pénzdarabra és keszttyűs kezére. Es vállat vont megegyeszer, alig észrevehetően, de végérvényesen és sorsára bízta a pénzt, amely az övé, jogos és elváratlanul tulajdona volt.

Igy került a pénz az utcára. Így lett a félteve őrzött magántulajdonból — közpreda.

Magától értetődik, hogy lehajoltam érte és felvettem. És nyugodtan, minden lelkiismeretfurdalás nélkül bedugtam a mellényem bal alsó zsebébe.

Nem tudom, a rendőrség bünyügyi osztályán miképpen méltányolják ezt a kis test strapát. Lehet, hogy bevezetnek a becsstelen megtalálók fekete könyvébe. Lehet, hogy szurkoskörüli tolvajnak minősítenek. Lehet, hogy legközelebb lefényképeznek és a fotográfiámat beagasztják abba a nagy családi albumba, ahol a nyomorúság, bűn, könnyűkezeség, rossz lelkiismeret és tudatos aljasság rokonsága békés egyetértésben szedődik rubrikára. De az is lehet, hogy futmagynak és sajnálkozva állapítják meg rólam: „ez is csak egy, mondd vagy ne

mondd, egy árva lejt tudott kapásból, nyugta nélkül happolni...”

Mert ez így van. A pénz, ami az utcán hevert, a sors furcsa szeszélye folytán számomra, az bizony nem volt több, csak egy vacak egylejes, Trafikoonatkozásban egy Kárpát cigaretta, vagy két koporsószege ára.

Hja, ez a szegény ember szerencséje, aki egyszer pénzt talált az utcán.

Az ember szóról csak melleleg jut eszembe, hogy az utszélen, szemétdombokon, nyomorlanyák rothadt szalmáin, a reménytelenség és hiábavalóság árokpartjain így hevernek elejtett, ellökött, szántszándékkal kallódni és veszni hagyott emberek. Akikben az a szárnyalo, isteni lélek kisebbre zsugorodott mint egy szippantásnyi cigarettafüst s akiknek még az igazi, végérvényes koporsószege is hihetetlen fényűzésnek számít.

Hát nincs, valóban nincs sehol a föl-

dön egy olyan kéz, amelyik az ilyen egurult, utcára jutott emberért lenyuljon a jószág magaslatából?

Mint ahogy azért a vacak egy lejért, mi Urunkért, a Pénzért, nemcsak az én kezem, de bármely kéz a cinizmus lendülete mögött is kapzsin lehajol?

Mert az ilyen pénz, ami az utcán hever, az — hacsak egy árva kis 1 lejes is — szerencsepénz.

De az ember, aki az utcára jutott, vagy odadobódott, az nem jelent semmit.

Szerencsét — akárki meglássa — semmiesetre sem.

S ezért csak hadd maradjon ott, ahova zuhant.

Amig fel nem tápázkodik és el nem indul az ut széléről az emberi végzet szerencsekereső új útjain..

Finta Zoltán.

ABLAK

Egy kereskedő megjelenik egyik adóhivatalban és kilenc órától tizenkettőig vár, amíg reá kerül a sor. Végül odakerül a tisztviselő elé, aki megkérdi:

— Mit akar ön?

— Én, kérem, szabadságot szeretnék kérni.

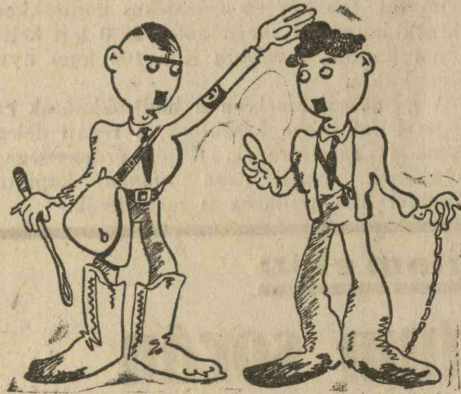
— Kicsoda ön?

— Én, kérem, Kohn Adolf kereskedő vagyok.

— Hát miért kér tőlünk szabadságot, hiszen maga nincs nálunk alkalmazva.

— Igaz, igaz, kérem, de úgy gondoltam, hogy én már évek óta csak az adóhivatalnak dolgozom.

CHAPLIN ÉS HITLER

A bajuszát tőlem vette, politikáját Mussolinótól, mi az, ami saját humorától telik.

— **MILYEN IDŐ LESZ?** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint a meleg átmeneti csökkenése, élénkebb északnyugati szél és zivatarok várhatók.

— **Még mindig nem engedték szabadon az óteleki botrány letartóztatottjait.** Temesvárról jelentik: Az óteleki botrányval kapcsolatban letartóztatott falusi magyarokat még mindig nem helyezték szabadlábra, jóllehet a vizsgálatot szombaton befejezték. Cihosky vizsgálóbíró azon a véleményen van, hogy az ügy még mindig nem elég tiszta s további kihallgatásokra van szükség. A letartóztatottak szabadlábra helyezése kérdésében most már a vádtanács dönt.

— **SZILÁGYSÁGI HIREK.** Tudósítónk jelenti: Zárás Miklós szatmári soffőr 170-es rendszámú autójával elütötte Sinka János piskolti lakos szekerét, amelynek következtében a gazda és a felesége súlyos sérüléseket szenvedtek. A lelkiismeretlen soffőr ellen eljárás indult. — Beja Gavril máni lakos istállója ismeretlen okokból kigyulladt s a bennelevő takarmánnyal együtt porráégett. — Kovács István sülemedi lakos háza kigyulladt s teljesen elhamvadt. A tüzet, — mint azt a hivatalos vizsgálat megállapította, — a kemencéből kipattanó szikra okozta.

— **Veszedelem betörőkaland.** Déváról jelentik: Schatzmann L. lupényi kereskedő, folyó hó 20-án este tíz óra tájt, családtagjainak társaságában sétára indult a városban. Amidőn 11 óra után visszatértek otthonukba és villanyt gyújtottak, legnagyobb meglepetésükre három álarcos és késsel felfegyverzett betörő támadt rájuk Schatzmannnak sikerült az őt megrohanó betörőnek a kést kezéből kicsavarnia, mire a betörők fejvesztetten menekültek. A támadást nyomban jelentették a csendőrségnek. 3 gyanúsítottat le is tartóztattak, akikben a cseléd felismernei vélte a támadókat. Ezek azonban tagadnak.

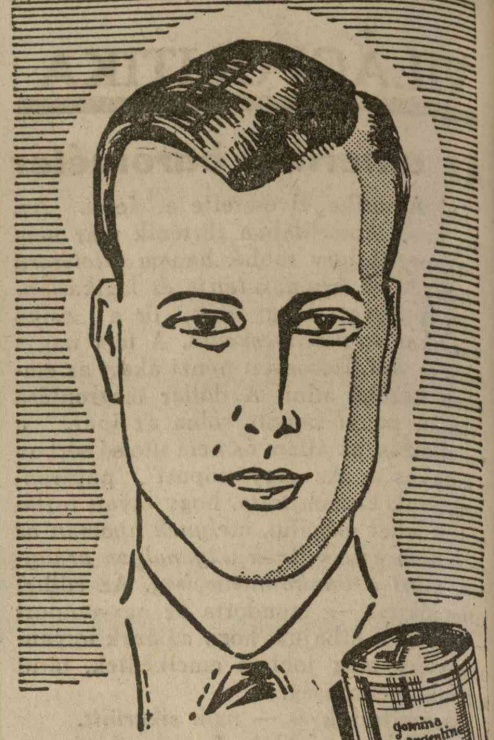
— **Könyvpászlás felsőbb rendeletere.** Csikszereváról jelentik: Rengeteg ma azoknak a levonásoknak száma, melyeket havonta a csikmegyei állami tanítóktól különböző címenek eszközlőnek. Ezek a levonások a leszállított fizetések következtében erősen éreztetik hatásukat az egyes sovány tanítói háztartásban. Ez azonban nem gátolja a magasab légkörben élő tanügyi férfiakat, hogy a szerencsétlen állami tanítók fizetéseit újabb és újabb nyeseéseknek ne vessék alá. A na-

pokban Chircă Péter tanfelügyelő rendeletet bocsátott ki, hogy az egyik „nagy koncepciójú” tanügyi férfiú könyvet írt, melyet minden egyes állami tanítónak szellemi fejlődése szempontjából, feltétlenül meg kell vennie. A könyv annyira szükséges, hogy azokat már meg is rendelte és így minden tanító július havi fizetéséből, a könyv értéke fejébe, levon száz-száz lejt. Elképzelhető, mekkora örömtombolással fogadták a tanítókat az újabb szellemi gyarapodásra szolgáló könyvet a levonással egyetemben akkor, amikor alig, vagy sehogy sem futja a mindennapi kenyérre sem az agyonredukált fizetés. Különösen az igen furcsa az egész dologban, hogy „hivatalból” vásároltat „önképzésre” szolgáló könyveket a tanfelügyelőség. Szó ami szó, a kiadó örülhet az üzletnek, mert vagy 300 példány enyészetre szánt könyvet igen előnyösen ad el.

— **TETTENÉRT BETÖRŐ.** Kolozsvárról jelentik: Szasi János 35 éves szamosfalvi lakos szombaton délből betört Gábor Harie földműveshez, aki a község házával szemben lakik. Szasi lebontotta a kerítést, majd álkulcs segítségével felnyitotta a lakást s az ottlévő ládából magához vette a földműves erszényét, amelyben mintegy 50 ezer lej készpénz volt. A földműves felesége csakhamar felfedezte a lopást s az utcára szaladt, ahol segítségért kezdett kiabálni. A menekülő tolvajt, aki futás közben eldobta az erszényt, egy Balian George nevű káplár lefűlelte s átadta a csendőrségnek.

— **BIHARMEGYEI HIREK.** Tudósítónk jelenti: A remeci csendőrség Teodor Ferenc munkást Nagyváradra szállította, ahol átadták az ügyésznek. A munkást éppen abban a pillanatban fogták el, amikor a „Mundus” fatelep irodájában szólespengéjű késével a kasszát fészegette. — Talea László 32 éves csümegei erdész, a Biharilleve mellett erdőben tegnap éjfélkor szokásos körútját végezte. Éppen hazafelé indult, amikor két kaszával és villával felfegyverzett legény: Branzas Stefan és György, akik az erdőnek régi ellenségei, megállásra szólították fel. Az erdőőr előrántotta revolverét s támadóra szegezte, mire Branzas villájával olyat húzott karjára, hogy menten kettétört. Amikor az erdész földreest revolveréért hajolt, másik támadója kaszával vágta föbe. Talea eszméletlenül esett össze, a legények pedig elmenekültek. Az élethalál közt lebegő erdészt kórházba szállították. A nyomozás folyik. — Nagy Sándor református tanító, aki 30 év óta tanított Hegyközülakon, miután fizetése végkép elmaradt, házalásra adta a fejét s most citrommal és lepedővászonnal sorajárja a bihari falvakat. A volt tanító ezenkívül fát vág és csomagot is hord, hogy nélkülözések között élő családjárai valamiképpen gondoskodják. Kisebbségi tanítórs 1933-ban.

— **Három szekér fosztogató cigánybanda tartóztatott le a csiktusnádi csendőrség.** Csikszereváról jelentik: Néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy az egyik kézdivásárhelyi gazdától kóbor cigányok 12 ezer lej készpénzt loptak le. A nagyzebasú lopás ügyében bevezetett vizsgálat eredménytelenül végződött. Most aztán a véleltlen segítségével sikerült a tetteseket kézrekeríteni. Csiktusnáda egy három kocsiából álló bozontos cigánykaraván te-

A férfi előkelőséget hajviselete adja meg. A modern férfi külsejére hajviseletet a dolgozók tömegei egyaránt. „GOMINA ARGENTINE”-t kérnek, miután ez tökéletes és elegáns lesimítja a haját. Nem engedi a port lerakódni, fényessé teszi a haját, anélkül, hogy azt bezsírozná. A modern élet üteméhez alkalmazkodva, használj mindenképpen.

lepedett le. Az őrsparancsnok szolgálattal körutja alkalmával figyelmes lett a sátrakban táborozó cigányokra. Megmotozta őket, mire a zsebekből tekintélyes készpénz került elő. Kiderült, hogy a kézdivásárhelyi gazdától lopták a pénzt, melynek egy részét a tábortól néhány lépésre a földbe ásták. A nagyobb számban lopáson kívül több kisebb lopást ismertek be a cigányok, melyeket mind Három szék megye területén hajtottak végre. A cigányokat letartóztatták és értesítették a sepsiszentgyörgyi szárnyparancsnokot, valamint a kézdivásárhelyi rendőrséget.

— **KOLOZSVARI HIREK.** Tudósítónk jelenti Müller János, Dézsmá-utca 14 szám alatt lakó 60 éves pékmester hátfőn hajnalban 4 órakor zsilétpengéjével felvágta ereit. Hozzá tartozói vértöcsében heverve, holán találtak az öngyilkos agyagastyánra. Müller jómódu ember volt, háztulajonos s így eszelekedete egy horvátzartozói, mint a hatóság előtt teljesen érthetetlen. Bucsulevelet nem hagyott hátra. — Kecskés Gergely kolozsvári kőrendőr az utcán felismerte és elfogta Fazakas Györgyöt, aki július 16-án éjjel Rimcsy dr. Str. Dragalinán levő műhelyéből, az egyik gépből egy 4000 lej értékű motormagnest lopott.

— **Felrobbant a gyorsfőző a borbélyműhelyben — három súlyos sebesült.** Désről jelentik: Egyik borbélyüzletben a Primus gyorsfőző, amelyen vizet melegítettek, felrobbant. Az üzlet egyik vendége, Barta Irén, egy Guckermann Bella nevű alkalmazott és egy Kozma nevű kisleány égési sebeket szenvedtek. Mindhármat igen súlyos állapotban szállították be a kórházba. A vizsgálat azt állapította meg, hogy a szerencsétlenség a műhely tulajdonosának hibájából következett be.

— **HIBAIGAZÍTÁS.** A B. L. július 22. számában „Botrány a nyugdíjfronton” cím alatt közlemény jelent meg, amelyben Brebera Vencel dr. temesvári ügyvédet, mint a nyugdíjasok egyik vezető emberét neveztük meg. A „Bánáti Nyugdíjasok Egyetemes Egyesületének” titkársága most annak a közlésére kér, hogy Brebera Vencel dr. nem vezetőembere az egyesületnek, miután nem is tag az egyesületben.

„Tarthatatlanná vált a kisiparosok helyzete“

A csiki iparosgyűlés radikális állásfoglalása

Csikszereida, július 25.

A csikszereidei és környéki Ipartestület vasárnap rendkívül jelentőségteljes ülést tartott. Megjelent ezen az ülésen Szabó Béni képviselő is, akit Bíró József ipartestületi elnök szavaira az összegyűlt iparosok perckig zajosan „innepeltek”.

Bíró József elnök a megnyitó beszédében közölte, hogy

az iparosok sorsa elviselhetetlenné vált.

A jelenlegi helyzet türelmetlen s miután külső segítségben reménykedni nem lehet, az iparosságnak magának kell megtalálnia azokat az eszközöket, amelyek jelenlegi keserves helyzetéből kiemelhetik.

Politikai és gazdasági téren egyaránt változásokat kell kiereszkedni az iparosságnak.

Gazdasági téren új alapon való szervezkedésre van szükség, politikai téren pedig az iparosságnak öntudatosabb és erélyesebb fellépésére.

A magyar iparosság ki akar tartani a magyar párt mellett, ugyanakkor azonban követeli azt, hogy súlyának és számarányának megfelelően kapja meg a helyét a politikai és gazdasági kérdések irányításában.

Az iparosság remélte, hogy a magyar párt marosvásárhelyi nagygyűlésén szóhoz engedik és meghallgatják a magyar társadalom minden rétegét. Nem így történt. A vezetőségben újra olyan emberek ülnek, akik a kisiparos kérdésekhez nem értenek. Az ügyvéd nem érthet a suszter-

mesterséghez. Most már nagyon elérkezett az ideje annak, hogy a pártban a magyar iparosság súlyának és számának megfelelő arányban találjon képviselőt, mert Szabó Béni csak egyedül van és egy ember, bármennyire önzetlen, becsületes, munkás és lelkiismeretes, mégsem elég, bár feláldozhatja egész vagyonát is.

Részegh Viktor ipartestületi titkár jelentése után Bartalis Ágoston nyugalmazott főszolgabíró javasolja, hogy

az iparosság szövetkezeti alapon kezdje meg a gazdasági beszervezkedést.

A javaslatot lendületes beszédben támogatta Kertész István kereskedő, aki kifejti, hogy a szövetkezeti gondolat eredetileg kisiparosi gondolat volt, ott vert először gyökerét. Csikmegye nagyon alkalmas a szövetkezeti gondolat és cőkítkezés minden ágának a kiépítésére s ő a maga részéről semmit sem lát sürgősebb teendőnek, mint éppen ezt. Becsületes és önzellen munkára van szükség csak, mert a szövetkezeteket sohasem a bennük foglalt tőkék nagysága, hanem a tagok értéke határozza meg. Azután a szövetkezeti törvény alapján ismerteti a szövetkezés előnyeit és lehetőségeit.

A közgyűlés az előterjesztett javaslatot egyhangú lelkesedéssel szavazta meg és utasította az előjáróságot, hogy a lehető legrövidebb idő alatt végezze el az előkészítő munkákat, dolgozza ki a részletes tervezetet és azt terjessze az újra egybeülő közgyűlés elé.

Későn bánkódna...

hogyha ujságját felnyitva rájönne arra, hogy az Ön sorsjegye, — amelyet elmulasztott idejében megújítani — másnak juttatta az Önnek szánt nyereséget.

Ne késse le a 4-ik osztály megnyitási határidejét!

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

FORTUNA

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJEGY FŐEL-
ÁRUSÍTÓHELY BRASSÓ,

Weiss M. utca 5
(Telefon 3-99)

ahol nemcsak régi sorsjegyet újíthatja meg, hanem a még meglévő néhány szerencsés sorsjegyből újat választhat!

Vásároljanak szerencsés sorsjegyet a

KERESKEDELMi HITELINTÉZET R.-I.

Cluj, Piața Unirii 20.

a Román Állami osztálysorsjáték főelárusítójától és vidéki bizományosaitól.

Postai megrendelések a legpontosabban eszközölhetnek.

de ki kell emelni Andrassy Katóka, Koling Mancika, Vojtovits Ica, Grünfeld Alice igazán páratlanul álló, tehetséges táncsámait. János Vitéz Fábán Andor alakította. Iluska: Vojtovits Ica volt. Szépen szerepelt még Koppányi Mancika zongorán nagy bravúrral előadott operanyitánnyal, továbbá Fothy Károly, Arany János költeményeivel, melyet zongorán Kiss Bálintné urnő kísért művészi felkészültséggel. A műsort a ref. vegyes dalárda zárószáma követte, melyet Tóth Zsigmond vezetett nagyon szép siker mellett. A műsoros estét nagy tüzijáték követte, melynek tomboló sikere volt. Az egész est nagy eseménye volt az Érmelléknek.

— Szépen dolgozott a temesvári Katolikus Munkásegylet. Tudósítónk je-

lenti: A temesvári Katolikus Munkásegylet vasárnap tartotta meg közgyűlését Schweiger Béla dr. országos elnök vezetésével. Paule Lajos főtitkár beszámolójából kiderült, hogy az egyesület 500 tagját segítette az elmúlt télen. Élelmeszerrel való támogatás címén 133 ezer lej értéket osztott ki, ruhasegély címén 50 ezer lej értéket. Összesen készpénzben 150.000 lejt, természetbeni adományokban pedig 226 ezer lejt osztott szét.

„OLLA“
GUM...?

VILÁG-MÁRKÁ!
Egészsége érdekében óvakodjék súlyos utánafojtók!

KÖZGAZDASÁGI HIREK

(Arad) A szövetkezeti központ által életre-hívott gabonaértékelő szövetség vasárnap déli-eltől 10 órától este hét óráig tartotta az aradi prefektúra nagytermében alakuló közgyűlést. Az értekezleten Lázár Ágoston dr. megyei prefektus, Raducanu volt miniszter, a szövetkezeti központ elnöke és Tartos, az import-export iroda vezérigazgatója is megjelent. A résztvevők elhatározták a megalakulást, majd Birtolon nyugalmazott őrnagyot elnökké választották. Az új alakulat már a közeljövőben megkezdte működését.

(Bukarest) Románia május hó folyamán 40.865 tonna (multév májusában 28.722 tonna) árut importált 972.5 (987.9) millió lej értékben. A kivitel ugyanekkor 1090.4 millió (1.307.0) lej értékű 780.1 ezer (685.1 ezer) tonna volt. Ilyenformán a mérleg 118.1 millió lejjel aktív volt.

(Arad) A buza ára állandóan csökkenő tendenciát mutat, amit a kürtösi helipá-sáron is tapasztalni lehetett. Az idei ter-

més egyébként úgy mennyiségre, mint minőségére nézve elsőrendűnek ígérkezik.

(Déva) Gárboveanu kamarai elnök szerint, a nagy munkanélküliséget nagyon fokozza az tény, hogy munkaadók nem respektálják a törvényben előírt nyolc órai munkaidőt, továbbá a megszabott zárórának és vasárnapi szüneteknek a betartását.

A nagyobb ipari üzemeknél is elég gyakran fordulnak elő kilengések, azonban mivel a kisebb kézműiparnál is nagy számban vannak túlórában foglalkoztatott munkások, s főleg itt nem tartják be a törvényes rendelkezéseket, ezért a munkanélküliség megszüntetése, illetve enyhítése érdekében, a Kamara területén e kinövéseket le akarja nyesegetni. Ép ezért folyó hó 26-ra, a Munkakamara helyiségébe, a helybeli hatóságok vezetőit, ipar-, kereskedelmi és mezőgazdasági kamarákat, továbbá az ipartestületet értekezletre hívta össze.

Iskolák Egyesületek

— Szászváros új református lelkészét választott. Tudósítónk jelenti: Szászvárosban vasárnap református lelkészválasztás volt. A közgyűlés titkos szavazással az ezüstházi Szabó Zoltán lupényi református lelkészét választotta meg.

— NAGYAJTA ÜNNEPE. Lélekemelő ünnepély színhelye volt a háromszéki megyei Nagyajta község. Most tartotta évi rendes közgyűlést a háromszéki unitárius egyházkör. A közgyűlésre felvonultak a háromszéki és braszó unitárius élet reprezentánsai, az egyház ügyei iránt érdeklődő nagyszámú vendégsereg. Az ünnepélyt délelőtt fél 12 órakor kezdődő, az egyházkör hivatalos közgyűlését be-záró istentisztelet vezette be, melyen Kovács Lajos brassói lelkész mondott mély gondolatokban gazdag alkalmi beszédet, méltatva a tisztítást példás hűséggel betöltő vezetőik érdemeit. Az istentisztelet után következett az egyházközösség diszközgyűlése, melyet dr. Lőrinczy István főgondnok nyitott meg, vázolván az ünnepély célját, valamint ama munka érdemeit, melyet e két egyszerű ember: Tóók Mózes gondnok és Darkó Lajos pénztárnok csodás székely faji energiája és egyházszeresete végzett 2, illetve 2 és fél évtizeden keresztül. Az elnöki megnyitót az üdvözlések sora követte. Az egyházkör nevében Végh Benjámin esperes üdvözölte az ünnepeltek. Az egyházközösség részéről pedig Taar Géza,

Nagyajta unitárius papja sorolta fel részletesen azt a munkát, azt a hősi erőfeszítést, mellyel a háború vihara által megtépett, az agrárreform által birtokaitól megfosztott egyházközösségnek a romokból való új életre keltésével vezető és példaképpen álló egyházközösség emelték a nagyajtai egyházközösséget. A diszközgyűlést mintegy 120 terítékes közeled követte, a Nőszövetség előállításában, az iskolában, hol számos felkészítő hangzott el, hogy még ezáltal is feledhetlenné tegye ezt a kedves emlékeztető ünnepet.

— Az érmihályfalvai Iparos Otthon ünnepe. Tudósítónk jelenti: Az érmihályfalvai Iparos Otthon kulturbizottsága rendkívül szép és gazdag műsorral egybekötött kertiünnepélyt rendezett 16-án, mely még soha nem látott rendkívüli nagy érdeklődés mellett zajlott le. Az ünnepély főrendezői: Fekete Károly festőművész, és Fothy Károly színművész voltak, akik teljes tudásukat latbavetve megérdemelt sikert arattak. Az esti ünnepélyt Vég József ev. ref. esperes nyitotta meg rendkívül szépen felépített tartalmas beszéddel. Utána Kiss Irénke 5 éves csodagyerek táncolt román népies táncokat. Ezt Zih Gizella urleány zongora száma követte, melynek témája, Gál: Magyar rap-szódíja olyan nagy hatást váltott ki, hogy a legnagyobb csendben valóságos ünnepi hangulat is volt. A műsor többi számai közül kiemelkedik Petőfi: János vitéz című költeménye nyomán előadott Pantomim Tündérorság, melyet Fekete Károly tervezett és rendezett, a szereplők kivétel nélkül rendkívül ügyesek voltak,

SPORT

Belföldi labdarúgó eredmények

BUKAREST

AJAX (holland)—Unirea Tricolor 5:0 (1:0) A csütörtöki nagy veresége után meglepetés a holland csapat nagyarányú győzelme. Az Unirea formáján alul szerepelt. A játék nivótlan volt. Ezerötszáz néző. A Venus a holland csapatot revánsra visszatartotta.

TEMESVÁR:

Ripensia—NAC 1:1 (1:1). Biró: Morariu. A Schwartz nélkül játszó Ripensia nem bírta legyőzni ellenfelét, amely az első félidőben nagyszerű játékokat mutatott. Háromezer főnyi rekordközönség nézte meg e végig izgalmas mérkőzést. A 10-ik percben Rónay 16-osról rugott szabad-rugása Bürgert olyan szerencsétlenül érte, hogy az azonnal elájult. A 36-ik percben Ciolac védhetetlenül gólt lő. — Pár percre rá Kovács egyenlített.

A Ripensiából Bürger és Lakatos, a NAC-ból Renner, Juhász és Kovács, valamint mindkét kapus tüntek ki játékkal.

A Ferdinánd-kupaért lefolytatott mérkőzések eredményei: Freidorf—Kinizsi 3:0 (0:0). TMTE—Patria 3:2 (1:1). Electrica—Vulturi, 2:1 (1:1). ZsSE—Rapid 6:3 (3:1). Hertha—Fratelia 4:1 (2:1) Unirea—Törökvs 2:0 (0:0).

Lugos: Facsadi SC—Germania 1:1 (0:1) A Facsádi hosszabbítás és sorsolás után győzött.

Vulturi—LMTE 1:0 (1:0).

Resicza: RMTE—Privednik (1:0).

KOLOZSVÁR:

Soimii—Tricolor 1:0 (0:0).

A nemzeti bajnoki selejtező harmadik mérkőzése végre eldöntötte a csapatok sorsát. A nagyszebeni Soimii tehát bentmaradt a nemzeti bajnokságban.

Külföldi labdarúgó eredmények

HATVAN:

SBTC (Salgótarján)—Törökvs 1:0 (0:0). Páratlan lelkesedéssel, nehéz küzdelem után győzött a salgótarjáni Törökvs. Jó bíró volt Gerő.

LJUBLJANA:

Primorja—CFR (Bukarest) 4:2.

A szerb turán levő bukaresti csapat szebb eredmény is elérhetett volna.

HÁGA:

Admira—Adó 6:2 (3:0).

LAS PALMAS:

Espanol Barcelona—Victoria 3:2.

PLOESTI:

Ploesti válog.—Konstanca válog. 3:0 (2:0). Ploesti válogatottja megint nagyszerűen szerepelt a „vidéki kupa” küzdelmeiben. Biró: Szabó.

NAGYVÁRAD

Attila (Miskolc)—Crisana 1:0 (1:0). Ezerötszáz néző. Az Attila szép játékkal megérdemelten győzött a váradi csapat ellen. A gólt a 24-ik percben Szabó lőtte.

ARAD:

AAC—Olympia 7:2 (3:0).

AMTE—SGA 2:1 (2:1).

AAC ezüst-kupa mérkőzések.

MAROSVÁSÁRHELY:

Stop 11—Vitrometán 4:2 (2:2).

BRASSÓ:

STV (Segesvár)—Olympia 1:0 (0:0). Megérdemelte a segesvári csapat a győzelmet, amelyet egyébként csak az utolsó percben tudott kivívni.

BMTE—IAR 4:1 (1:0).

Meglepetés a bajnokságot súlyos veresége. Az MTE mindvégig kezében tartotta a mérkőzést és győzelme nem volt kétséges.

Olympia (ifj.)—STV (ifj.) 2:1 (2:0).

CSIKSZEREDA

CSC (Csikszereda)—Kolping (Gyergyószentmiklós) 6:1 (4:1).

Fölényesen győztek a csikszeredaiak.

Déva: Corvin (Déva)—Mihail-Viteazul (Gyulafehérvár) 3:2 (2:0).

Kolozsvár: Attila—Crisana 1:0.

Galac: CFR (Brassó)—Galaci válogatott 1:0. A tartalékolt brassói csapat a pártos bíró ellenére is győzött.

A budapesti bajnoki uszóverseny eredményei — Fölényesen győzött a magyar vízipóló csapat

Budapest, július 25

A Császárfürdőben megrendezett uszóversenyek részletes eredményei:

Magyarország—Csehszlovákia 8:0 (vízipóló).

A magyar csapat egy pillanatra sem engedte ki kezéből a játékot. A csehek nem jutottak szóhoz az egész mérkőzés alatt.

A gólokat Németh (4), Bozsi (3) és Keszler II. dobta. Nagy ünneplésben volt része az ötvenedszer játszott dr. Ivá-

dy Sándornak.

A verseny szencziója 800 méteren (ifj.) 1. Lengyel Árpád 10:53.4 idővel. Országos rekord. A régi rekord 11:05.6.

2. Gróf II 11.5 p. 3. Halmos 12.7 p.

100 m. gyorszás a második megméretés: 1. Csik Ferenc 1:14. 2. Mészöly 1:18. 3. Wanné 1:22. Ötödik a lengyel Woc-henszky. Székely nem uszott.

4x200 m. staféta: 1. UTE 10:14. 2) SzUE. 3) FTC.

Toronyugrás: 1) Vajda (FTC) 2) Kovács (UTE).

A Davis Cup új eredményei

PARIS:

Anglia—Amerika 4:1.

Az angolok 1919. óta először jutottak a döntőbe.

BRUSSZEL:

Belgium—Magyarország 3:2.

Kiestek a magyarok a további küzdelmekből.

STOCKHOLM:

Dánia—Görögország 4:1.

Németország—Irország 3:0.

Osztrák-magyar atlétikai viadal

Szombathely, július 25

Mintegy kétezer főnyi közönség előtt, amelyben sok volt a Bécsből leutazott osztrák, rendezték meg Szombathelyen az idei magyar-osztrák atlétikai versenyeket. Az idő nem nagyon kedvezett és a jóformában levő Bodosi a csuszós talajon nem bírt jó eredményt elérni. Eredmény: 53:32 a magyarok javára, akik megerőltetés nélkül győztek.

A verseny legjobb eredményét a 11 éves gátfutásban érték el. Első Kovács 14.9 idővel. Országos rekord. — Súlydobásban Darányi lett első 14,43 méterrel. — 100 méteren Gerő győzött. — Magasugrás: Bodosi. 800 métert osztrák nyerte. 400 m: Rinner (osztrák). Távugrás: 1. Roltai 7,26. 2. Fekete 6,92. Gerelyvetés: Dr. Takács 5000 m. sik: 1. Kelen. 2. Esztergomi. — 1500 m: Szabó. — Rudugrás 1. Király 3,70. 2. Friedrich (magyar) 3,50. A svéd stafétát Ausztria csapata nyerte.

A zsidó olimpiázt Prágában tartják meg

London, július 25

Lord Melchett közbenjárására a Csernovicba tervezett makkabeázt — mint ismeretes — betiltották és még bizonytalan időpontban Prágában fogják megtartani.

Pelle István a napokban Temesvárra érkezik. A bemutatkozást a nyári miziban tartják.

Győztek a magyar hölgyuszók Győrben Magyarország—Ausztria 30:22

Győr, július 25

A magyar-osztrák hölgyuszó-mérkőzést főlénnyel nyerték meg a magyar hölgyek. Részletes eredmények:

400 m.: 1) Tóth Ilonka 6:8,20.

2) Fritz Lówy (osztrák)

200 m.: 1) Seeböck

2) Szász Magda 3:26,8.

100 m.: 1) Tóth Ilonka 1,16.

100 m. hátuszás: 1) Veréb Ilonka.

4x100 m. staféta: 1. Osztrákok 5:17.

2. Magyar 5:21,8.

Az UTE rendezésében megtartott kerékpárversenyt Ország 6 óra 4 perc 41 másodpercet nyerte. Órátlaga 28 km. 430 m. volt.

Slover 30 másodperc alatt knockoutolta a román Snagovot

Bukarest, július 25

Ritka kimeneteli ökölvívómérkőzésben volt szombat este része a bukaresti közönségnek. A berlini Hoover revánsra jött Bukarestbe és szép küzdelemre volt kilátás. Ezzel szemben alig kezdtek neki a mérkőzésnek, Hoover knock out-tal, 30 másodperc alatt végzett a román bajnokkal. Nem sok látónivalója volt tehát a közönségnek.

VESZEK

használt RECORD-kötőgépeket. A gép ára és száma közlendő. Basch Czilli, Medias, Klettengasse 45 szám.

Düncilă autóbuszok menetrendje

TURDA:		CLUJ:	
Indul Tordáról	6.30	Indul Clujról	6.-
" "	8.30	" "	8.-
" "	10.-	" "	10.-
" "	2 d.u.	" "	12.-
" "	4 "	" "	14.-
" "	7.30	" "	5.-
" "		" "	7.-

UJRA KAPHATÓ

a Dr. CHERESTESIU és DERI GYULA tanárok által szerkesztett

ROMÁNUL

100 újságcikk, élcek és képek alapján című nyelvtan. A 368 oldalas könyv ára 150 lej. Postai szállítással, utánvétellel 175 lej. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában,

Brassóban: Kapu-utca 56—58, Bukarestben: Strada Mina 9 szám alatt.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25%o. engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

KERTIPADOK, kertitőlők, vízmentes ponyvák és ponyvavászon. Jul. Teutsch műszaki áruaktár, Brassó, Str. Regele Carol 57.

ARANYAT, ékszer legmagasabb áron Ehrlich VESZ. Brassó, Kapu-utca 57. 12197

Bérbeadó Gogánváralján 130 hold tanyai birtok, teljes gazdasági felszereléssel és épületekkel együtt. Értekezni lehet Dobribán Zakariás tulajdonosnál, Ditrău, Csikmegye. 12178

Cérnazokni, hatszorosan megerősítve, 4 pár 100 lej. Gross Ferenc harisnyagyárban, Kapu-utca 38. (udvarban). 12025

BURGONYAT, FOKHAGYMAT és HAGYMAT szállít Jung Péter, Cenad. 12224

Szép habos kóris HALÓ, masszív, komplett, sürgősen eladó. Cim 12226. szám alatt a brassói kiadóban.

Alkalmi, nagyméretű aranyozó prést keresünk. „Cartonia”, Oradea, póstaíók 56. 12227

Állást nyer

Modellasztalost, kiváló, keresünk. Frajii Friedrich, Timişoara. 12207

Fényképész, perfektet, keresek. Ajánlatokat fizetési igényekkel kér Lőrincz foto, Gheorgheni. 12225

Állást keres

Villanyszerelői állást keresek azonnalra. Cimeket kérem 12230. szám alatt a brassói kiadóban leadni.

Lakás

Kiadó október elsejére négy szobás lakás a főtéren. Brassó, Lensor 25. 12231

Kiadó Árvaház-utca 7. alatt különbejárattal 2 kis szoba, irodának, vagy varrodának alkalmas. 12229

Vegyes

DR. HUBBES FRIGYES szakorvos bőrbetegségek és szifilisz kezelésére. Rendel. vasárnap kivételével naponta 10—12 és 2—3. Brassó, Str. Regina Maria 44. 12169

A HAZICUKRASZAT KEZELŐKÖNYVE, Krbeke kitűnő munkája alapján a leggyorsabb és a legkülönlegesebb téstákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel. Ára félvászon kötésben 40 lej.

500.000 Lei

óvadékkal és saját autóval rendelkező 38 éves kereskedő a főváros részére bármilyen szakmában képviselőt, vagy lera-katot keres. Ajánlatokat Rudolf Mosse S. A., Bucuresti, Bulev. Bratianu No. 22. „Kereskedő P. f.” jelígre.

Az

Athenaeum 60 lejes új regényei

egész vászonkötésben

1. Ursula Parrott: Exfeleség.
2. Móricz Zsigmond: Forr a bor
3. Francz Werfel: A Nápolyi testvérek.
4. Bródy Lili: A Manzi.
5. Vicki Baum: Helén dr. kisasszony.
6. Szitnyai Zoltán: Nincs feltámadás.
7. Földi Mihály: Isten országa felé.
8. Andre Maurois: Asszonyok útja.
9. Frank Arnau: Halálra ítélem.
10. Szomorú Dezső: Gyuri.
11. Zilahy Lajos: A lélek kialszik.
12. Sigríd Undset: Pogány szerelem.
13. Ursula Parrott: Szabad a csók.
14. Móricz Zsigmond: Rokonok.
15. Vicki Baum: Baleset.
16. Bródy Lili: A felesége tartja el.
17. Martin Maurice: Szerelem örök titok.
18. Földi Mihály: A meztelen ember.
19. Jackes Dirál: A préda.
20. Erdős Renée: Hajnali hegedűszó.

21. Mazo de la Roche, Jalma Lakói

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

BRASSÓBAN

Kapu-utca 56—58, az udvarban.

BUKARESTBEN

Str. Sft. Mina 9. sz.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca. Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brassó-Bukarest